

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Historiography

Day & Date: Monday, 13-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.**16**

- 1) —— 'इतिहासाचे जनक' म्हणून प्रसिध्द होते.

अ) हिरोडोटस	ब) कोसंबी
क) रेनियर	ड) कार्लाईल
- 2) —— म्हणतो, "इतिहास म्हणजे मानवी स्वातंत्र्याची कथा होय".

अ) अँकटन	ब) सिली
क) कार्लाईल	ड) मार्क्स
- 3) क्रोसे च्या मते, "सर्व इतिहास हा —— इतिहास आहे".

अ) भूतकाळ	ब) मध्ययुगीन
क) भविष्यकालीन	ड) समकालीन
- 4) 'व्हॉट इज हिस्ट्री' हे पुस्तक —— यांनी लिहिले.

अ) इ.एच. कार	ब) कार्ल मार्क्स
क) टोयन्बी	ड) मेटलँड
- 5) —— इतिहास ही राजकीय इतिहासाची स्वतंत्र शाखा आहे.

अ) राजनैतिक	ब) स्थानिक
क) मौखिक	ड) सामाजिक
- 6) —— परीक्षणातून कागदपत्राचा कालावधी स्पष्ट होतो.

अ) बहिरंग	ब) अंतरंग
क) नकारात्मक	ड) विशेष
- 7) खालीलपैकी —— हे इतिहासाचे साह्यकारी शास्त्र आहे.

अ) पिकशास्त्र	ब) मानववंशशास्त्र
क) प्राणीशास्त्र	ड) जीवशास्त्र
- 8) कागदपत्राचा वाडमयीन व खरा अर्थ लावणे यास —— म्हणतात.

अ) होकारात्मक परीक्षण	ब) नकारात्मक परीक्षण
क) साहित्यिक परीक्षण	ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) इतिहासाचा अर्थ
ब) इतिहासाच्या कोणत्याही चार व्याख्या लिहा.
क) स्थानिक इतिहास
ड) कोणतेही चार प्राथमिक साधने लिहा.
इ) नाणकशास्त्र
ई) पुरातत्वशास्त्र

प्र.३ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

16

- अ) इतिहासाचे स्वरूप
ब) दुय्यम संदर्भ साधने
क) साधनाच्या आधुनिक पद्धती
ड) वर्ग आणि क्रांतीचा नियम

- प्र.4** खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
इतिहासातील कार्यकारणभाव सिध्दांत स्पष्ट करा.
किंवा
इतिहासाच्या सहाय्यकारी शास्त्राचे स्पष्टीकरण करा.
- प्र.5** इतिहासाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. **16**

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

Historiography

Day & Date: Monday, 13-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 12) Coins is _____ Sources of History.

 - a) Primary
 - b) Secondary
 - c) Written
 - d) Unwritten

13) _____ Says, "No documents, no history".

 - a) Gustavson
 - b) Gardiner
 - c) Seignebos
 - d) John Green

14) The term contemporary history has been in use at least since the early _____.

 - a) 17th Century
 - b) 18th Century
 - c) 19th Century
 - d) 20th Century

15) The nature of history is _____.

 - a) Extensive
 - b) Limited
 - c) Short
 - d) None of these

16) Camera, Tape recorder, Video tape etc. are _____ devices of observation.

 - a) Casual
 - b) Mechanical
 - c) Technical
 - d) Manual

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- a) Meaning of history
 - b) Write any four definitions of history
 - c) Local History
 - d) Write any four primary sources
 - e) Numismatics
 - f) Archaeology

Q.3 Write short notes. (Any Two)

16

- a) Nature of History
 - b) Secondary Sources
 - c) Sources of Modern technique
 - d) Law of class and revolution

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

16

Explain the theory of causation in History

OR

Explain the auxiliary sciences of History.

Q.5 Explain the different Kinds of History.

16

Explain the different kinds of history.

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Ancient India up TO 650 A. D.

Day & Date: Tuesday, 14-02-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) —— या ऐतिहासिक साधनांचा धार्मिक आणि धर्मनिरपेक्ष अशी विभागणी केली जाते.

अ) साहित्यिक साधने	ब) पुरातत्वीय साधने
क) परकीय प्रवास	ड) यापैकी नाही
- 2) —— युगाच्या अवरथेत मानव अन्नसंकल्पनाच्या अवरथेतून अन्न उत्पादन अवरथेत आला.

अ) पुराशम	ब) मध्याशम
क) नवाशम	ड) लोहयुग
- 3) —— ही संस्कृती आपल्या नगर रचनेसाठी प्रसिद्ध होती.

अ) सिंधू	ब) सुमेरियन
क) इजिप्त	ड) मेसोपोटेमिया
- 4) —— या वैदिक ग्रंथातून प्राचीन वैदिक संस्कृती बदल माहिती लिहा.

अ) ऋग्वेद	ब) यजुर्वेद
क) सामवेद	ड) वरील सर्व
- 5) 'सी—यू—की' हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.

अ) युवान चँग	ब) फा—हिएन
क) मेगास्थेन्सिस	ड) इ—त्सिंग
- 6) पंजाब आणि काश्मीर मध्ये मिळालेल्या पूर्व पुराशम युगीन दगडी हत्यारांना —— संस्कृतीचे हत्यारे म्हणतात.

अ) सोहन	ब) गंगा
क) सिंधू	ड) चेनाब
- 7) सिंधू संस्कृतीच्या काळाला —— युग असेही म्हटले जाते.

अ) तांबा	ब) चांदी
क) कांस्य	ड) लोह
- 8) —— हा ऋग्वेदिक आर्याचा मुख्य व्यवसाय होता.

अ) कृषी	ब) पशुपालन
क) व्यापार	ड) शिक्षण

प्र.2 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) मध्याशम युगाचे वर्णन करा.

ब) ऋग्वेदाबद्दल माहिती द्या.

क) मोहँजोदडोचे वर्णन करा.

ड) उत्कीर्ण लेख म्हणजे काय?

इ) सिंधू संस्कृतीतील धार्मिक समजुतीबद्दल माहिती द्या.

ई) आर्याच्या राजकीय परिस्थितीचे वर्णन करा.

प्र.3 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) सिंधू संस्कृतीतील सामाजिक जीवनाची चर्चा करा.
ब) वैदिक साहित्याबद्दल माहिती द्या.
क) पुराण्युगाचे वर्णन करा.
ड) सिंधू संस्कृतीतील उद्योग आणि व्यापार याबद्दल माहिती सांगा.

प्र.4 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

पुरातत्त्वीय साधनांचे इतिहासाच्या अभ्यासातील महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासासाठी साहित्यिक साधने कोणकोणती आहेत ते सांगा.

प्र.5 सिंधू संस्कृतीतील नगर रचना कशी होती ते उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Ancient India up TO 650 A. D.Day & Date: Tuesday, 14-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct alternatives from the options.****16**

- 1) Historical sources divided into religious and secular are _____.
a) Literary sources b) Archaeological sources
c) Foreign accounts d) None of this
- 2) In _____ era human entered from the food collection to the stage of food production.
a) Paleolithic b) Mesolithic
c) Neolithic d) Iron Age
- 3) _____ culture was famous for its town planning.
a) Indus b) Sumerian
c) Egypt d) Mesopotamia
- 4) _____ Vedic text provides information about the ancient Vedic culture.
a) Rig Veda b) Yajurveda
c) Samaveda d) All of the above
- 5) 'si-Yu-Ki' was written by _____.
a) Yuwan Chang b) Fa-Hien
c) Megastensis d) E-Tsing
- 6) Prehistoric stone tools found in Punjab and Kashmir are called _____ culture tools.
a) Sohan b) Ganga
c) Indus d) Chenab
- 7) The period of Indus culture is also called _____ age.
a) Copper b) Silver
c) Bronze d) Iron
- 8) _____ was the main occupation of the Rigvedic Aryans.
a) Agriculture b) Pastoralism
c) Trade d) Teaching
- 9) The types of inscriptions are _____.
a) Cave b) Pillar
c) Rock d) All of the above
- 10) It is said that agriculture was first introduced at _____ in the Indian subcontinent.
a) Brahmagiri b) Chirand
c) Mehrgarh d) Banavali

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- Write short answer (Any Four)**

 - a) Describe the Mesolithic Age.
 - b) Give information about Rigveda.
 - c) Describe about Mohenjodaro.
 - d) What is an engraved article?
 - e) Give information about religious belief in Indus culture.
 - f) Describe the political situation of the Aryas.

Q.3 Short questions. (Any Two)

16

- Short questions (Any four)**

 - a) Discuss the social life in Indus civilization.
 - b) Give information about Vedic literature.
 - c) Describe the Paleolithic Age.
 - d) Provide information on industry and trade in the Indus Valley Civilization.

Q.4 Broad answers questions. (Any One)

16

Explain the importance of archeological sources in the study of history.

OR

What are the literary sources for the study of ancient Indian history?

Q.5 How urban town planning was structured in Indus culture. Explain it with an example.

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of World (1900 A. D. to 1970 A. D.)

Day & Date: Wednesday, 15-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) क्रांतीकारक समाजवाद याच्या बद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.

ब) इ.स. 1902 मधील इंग्लंड-जपान कराराची थोडक्यात माहिती लिहा.

क) पॅरिस शांतता परिषदेमधील विड्रो विल्सनचे योगदान सांगा.

ड) हिटलरचे आर्थिक धोरण लिहा.

इ) दुसऱ्या महायुद्धातील अमेरिकेच्या प्रवेशाची माहिती लिहा.

ई) जागतिक आरोग्य संघटनेची थोडक्यात माहिती लिहा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) नवसाम्राज्यवादाची कारणे
ब) नाझीच्या उदयाची कारणे
क) राष्ट्रसंघ
ड) संयुक्त राष्ट्रसंघाची उद्दिष्ट्ये

- प्र.4 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
पहिल्या महायुद्धाची कारणे व परिणाम याची सविस्तर माहिती लिहा.
किंवा
केमाल पाशाच्या सुधारणा सांगा.
- प्र.5 दुसऱ्या महायुद्धाची कारणे सांगा. **16**

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of World (1900 A. D. to 1970 A. D.)

Day & Date: Wednesday, 15-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 1) Austria declared war against Serbia in _____.
a) 28 June 1914 b) 28 July 1914
c) 25 July 1914 d) 25 June 1914
- 2) The international treaty between Germany, Austria, Italy was called _____.
a) Triple Alliance b) Three Emperor's Leagues
c) Reinsurance Treaty d) Dual Alliance
- 3) The first world war was end in _____.
a) 1917 b) 1916
c) 1920 d) 1918
- 4) Saint Saiman is the Champion of _____ thought.
a) Nationalism b) Liberalism
c) Socialism d) Communism
- 5) Das capital was written by _____.
a) Russo b) Karl Marx
c) Saint Saiman d) Gorki
- 6) Nationalism is child of _____ Revolution.
a) French b) Russian
c) American d) China
- 7) Australia discovered in _____.
a) Wasko the Gama b) Colambus
c) Stanle d) Captan cook
- 8) Orlando was the prime minister of _____.
a) French b) England
c) Germany d) Italy
- 9) American president Woodrow Wilson was proposed _____ points.
a) 14 b) 16
c) 18 d) 21
- 10) Mussolini was born in _____.
a) 1883 b) 1881
c) 1885 d) 1888
- 11) Hitler merged _____ country with Germany.
a) Italy b) Spain
c) Austria d) Poland

- 12) _____ is called the Father of the nation of Turkey.
a) Alli Ahamad Shah b) Sultan Shah
c) Mahamad Shah d) Kamal Pasha
- 13) Rom, Barlin _____ Group in 1936 A.D.
a) Paris b) London
c) Tokio d) Delhi
- 14) Japan launched a heare aerial attack on American Navel base at _____.
a) Bankok b) Shanghai
c) Yalta d) Parl Harber
- 15) The WNO was established in _____.
a) 1941 b) 1945
c) 1947 d) 1949
- 16) Yalta conference was in _____.
a) 1942 b) 1943
c) 1945 d) 1947

Q.2 Write short answers. (Any Four) 16

- a) Write in brief on Revolutionary socialism.
- b) Write in brief Anglo-Japan treaty (1902).
- c) State the contribution of the Woodrow Wilson to the Paris peace conference.
- d) Explain the Economic Policy in Hitlar.
- e) Explain the American entry of second world War.
- f) Write a brief note on World Health Organization (WHO).

Q.3 Answer the following questions. (Any Two) 16

- a) Causes of New Imperialism
- b) The cause of rise of NAZI
- c) Leage of nation
- d) Objectives of UNO

Q.4 Answer the following questions. (Any One) 16

Write a detailed note on the causes of First World War and effect.

OR

Explain the reforms of Kemal Pasha.

Q.5 Discuss the causes of Second World War. 16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov -2022
Medieval India (1200 A. D. To 1700 A. D.)

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

प्र.2 खालीलप्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) अग्रहार म्हणजे काय?

ब) सल्तनतशाहीतील उलेमांचे कार्य लिहा.

क) तारीख—इ—मुबारकशाही या ग्रंथात कोणती माहिती सांगितलेली आहे.

ड) मध्ययुगीन कालखंडातील हिंदू समाजाची माहिती लिहा.

इ) मध्ययुगीन हिंदू स्त्रियांच्या स्थितीबद्दल माहिती लिहा.

ई) मध्ययुगीन काळातील शेती उत्पादनाची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3 टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

16

- अ) हिंदू आणि मुस्लिम संघ
ब) बाबरनामा
क) अमीर खुसरो
ड) मध्ययगीन काळातील भारताची पुरातत्वीय साधने

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.
मध्ययुगीन भारतातील मुस्लीम समाज रचना स्पष्ट करा.
किंवा
मध्ययुगीन काळातील शिक्षण पद्धतीची चर्चा करा.

प्र.5 मुघल काळातील जमीन महसूल पद्धतीची चर्चा करा.

**Seat
No.**

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov -2022
Medieval India (1200 A. D. To 1700 A. D.)

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative:

16

- 12) _____ was the gold coin in Chhatrapati Shivaji Maharaj Period.
a) Dam b) Hon
c) Rupaya d) Ilahi
- 13) The first women Ruler in medieval Period.
a) Chand Bibi b) Riziya Sultan
c) Rani Durgavati d) Nur Jahan
- 14) Thomas Ro came in India in _____.
a) 1610 b) 1615
c) 1620 d) 1625
- 15) The land given as a great to the matha's in the medieval period was called as _____.
a) Agrahar b) devaday
b) Mathapura d) Brahmaday
- 16) Chauta was _____.
a) Land Tax b) Irrigation Tax
c) Religious Tax d) Toll Tax

Q.2 Write short answer any four out of six.

16

- 1) What is the Agraher?
- 2) Write the work of the Ulema's in sultanshahi
- 3) Which Information on describe in Tarik mubarkshaihi
- 4) Information the Hindu social structure in medieval India.
- 5) Information the Hindu lady position in medieval India.
- 6) Write salient features of Agricultural Production on medieval Period.

Q.3 Write the short notes (any two)

16

- 1) Hindu and muslim fairs.
- 2) Babar Nama
- 3) Amir Khusrov
- 4) Archaeological sources in medical period of India.

Q.4 Explain the muslim social structure in medieval India.

16

OR

Discuss the Education system of medieval India.

Q.5 Discuss the land Revenue system in Mughal period.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of Ideas

Day & Date: Thursday, 16-02-2023
 Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

- 1) 'लोकशाहीची जननी' म्हणून ---- या देशास ओळखले जाते.

अ) रशिया	ब) अमेरिका
क) इंग्लंड	ड) जर्मनी
- 2) उपयोगिता वादाची संकल्पना ---- ने विकसित केली.

अ) जे.एस.मिल	ब) प्रो.हचेसन
क) प्रेस्टले	ड) जेरेमी बैथम
- 3) ---- सिध्दांतामध्ये राजा व प्रशासन ही राज्याची दोन महत्वाची अंगे आहेत असे मानले जाते.

अ) अष्टांग	ब) सप्तांग
क) षष्ठांग	ड) पंचांग
- 4) महाभारताचे प्राचीन नाव ---- होते.

अ) जय	ब) विजय
क) दिग्विजय	ड) महाविजय
- 5) मुस्लिम जगताचा प्रमुख ---- हा होता.

अ) खलीफा	ब) सुलतान
क) शेख	ड) अमीर
- 6) प्राचीन भारतीय समाज जीवनात ---- प्रकारचे आश्रम सांगितलेले होते.

अ) दोन	ब) चार
क) सहा	ड) आठ
- 7) 'अर्थशास्त्र' हा ग्रंथ ---- यांने लिहिले.

अ) हर्षवर्धन	ब) कौटिल्य
क) महर्षी व्यास	ड) मोरोपंत
- 8) भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयासाठी बंकीमचंद्र चटर्जी यांचे ---- गीत कारणीभूत ठरले.

अ) वंदे मातरम्	ब) जन-गण-मन
क) सारे जहाँ से अच्छा	ड) इन्कलाब जिंदाबाद
- 9) 'जगातील कामगारांनो एक व्हा' अशी हाक ---- ने दिली.

अ) एंजल्स	ब) स्टॅलिन
क) लेनिन	ड) कार्लमार्क्स

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- 1) उपयोगिता वादाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा.
 - 2) जाती व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - 3) प्राचीन गणराज्याच्या न्हासाची कारणे लिहा.
 - 4) मोगलकालीन राजसत्ताक पद्धती स्पष्ट करा.
 - 5) प्राचीन काळातील राजाची कर्तव्य सांगा.
 - 6) प्राचीन काळातील यज्ञ प्रणालीची माहिती सांगा.

प्र.३ कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

16

- प्राचीन भारतातील गणतंत्र व्यवस्था
 - मुघल काळातील स्त्रियांची स्थिती
 - वर्णपद्धती
 - निधर्मवाद

प्र.4 राष्ट्रवाद म्हणजे काय ते सांगून राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
किंवा

समाजवाद ही संकल्पना स्पष्ट करून समाजवादाची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.५ उदारमतवाद या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.

16

Seat No.	
---------------------	--

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of Ideas

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- +Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct Alternative**16**

- 1) _____ known as the mother of Democracy.

a) Russia	b) America
c) England	d) Germany
- 2) _____ developed the concept of utilitarianism.

a) J. S. Mill	b) Prof. Hutcheson
c) Prestaley	d) Jeremi Bentham
- 3) _____ theory introduced king and administration are two main parts of the kindom.

a) Ashtanga	b) Saptanga
c) Shasttang	d) Panchanga
- 4) The Ancient name of Mahabharata was _____.

a) Jay	b) Vijay
c) Digvijay	d) Mahavijay
- 5) _____ was the master of muslim world.

a) Khalifa	b) Sultan
c) Sheikh	d) Amir
- 6) In ancient Indian Social life _____ type of Ashramas were suggested.

a) Two	b) Four
c) Six	d) Eight
- 7) 'Arthashastra' was written by _____.

a) Harshvardhan	b) Kautilya
c) Maharshi vyas	d) Moropant
- 8) _____ song of Bankim Chandra chatterji was cause of rise of India nationalism.

a) Vande Mataram	b) Jan Gan Man
c) Sare Jaha se Achha	d) Inklab Zindabad
- 9) _____ said Unite all the worker A world.

a) Ansels	b) Stalin
c) Lenin	d) Karl Marks
- 10) _____ was the god of war in dedic period.

a) Indra	b) Shiv
c) Vishnu	d) Pashupati
- 11) _____ industry was first to be affected by the industrial revolution.

a) Ship building	b) Transport
c) Oil	d) Textile

SLR-CL-5

- 12) _____ has Mughal empire who founded Mughal power in India.

 - a) Babar
 - b) Humayun
 - c) Akbar
 - d) Jahangir

13) Kapilavastu was capital city of presto Republicse.

 - a) Licchari
 - b) Anga
 - c) Shakya
 - d) Koliya

14) The kingdom of Vijayanagar was founded by _____.

 - a) Bukk-II
 - b) Harihar-II
 - c) Vijaya Raja
 - d) Harihar and Bukka

15) Varna system mentioned first time in _____.

 - a) Rigved
 - b) Manusmriti
 - c) Mahabharat
 - d) Purana

16) The book 'Das Capital' wrote by _____.

 - a) Lenin
 - b) Rouso
 - c) Karl Marks
 - d) Hegal

Q.2 Write short answers (any four out of six)

16

- Write short answers (any four out of six)**

 - 1) Give brief explanation of Utilitarianism.
 - 2) Write the features of Jati system.
 - 3) Write the causes of decline of presto Republics.
 - 4) Describe the monarchy system in mughal period.
 - 5) State the duties of king in ancient period.
 - 6) State the sacrifice system in Ancient period.

Q.3 Write short notes (any two)

16

- Write short notes (any two)**

 - 1) Republics system in Ancient India.
 - 2) Position of women in Mughal period.
 - 3) Varna system
 - 4) Secularism.

Q.4 What is nationalism? Explain the causes of rise of Nationalism.

16

What is Nationalism? Explain the causes of rise of Nationalism.
OR

Explain the concept of socialism and its types.

Seat No.	
-----------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of India (1757-1857 A.D.)

Day & Date: Friday, 17-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) इंग्रजांनी —— साली प्लासीच्या लढाईने बंगाल मध्ये पाय रोवले.

अ) 1757	ब) 1764
क) 1784	ड) 1857
- 2) प्लासीची लढाई इंग्रज आणि —— यांच्यामध्ये झाली.

अ) मीर कासिम	ब) सिराजउद्दौला
क) मीर अमीर	ड) मीर अतीव
- 3) अंधार कोठडीची घटना —— मध्ये घडली होती.

अ) महाराष्ट्र	ब) बंगाल
क) मद्रास	ड) केरळ
- 4) मीर कासिम हा —— चा जावई होता.

अ) मीर जाफर	ब) आलिवर्दी खान
क) सिराज उद्दौला	ड) मीर अतीव
- 5) —— हा बंगालचा पहिला गव्हर्नर होता.

अ) वारेन हेस्टिंग	ब) लॉर्ड कॉर्नवालीस
ड) रॉबर्ट क्लाइव	ड) लॉर्ड हेस्टिंग
- 6) इंग्रज भारतात —— म्हणून आले होते.

अ) शेतकरी	ब) व्यापारी
क) नोकर	ड) सैनिक
- 7) इंग्रजांनी भारतात —— येथे पहिली कापड गिरणी सुरु केली.

अ) मुंबई	ब) सूरत
क) भोपाळ	ड) उज्जैन
- 8) इंग्रजांच्या आर्थिकी लुटी संदर्भी —— यांनी 'आर्थिक निस्सारणाचा सिध्दांत' मांडला.

अ) बँकिंचन्द्र चटर्जी	ब) दादाभाई नौरोजी
क) बिपिन चंद्र	ड) म. गांधी

प्र.2 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) इंग्रजांनी भारतात साम्राज्य विस्तार करण्यासाठी कोणकोणत्या मार्गाचा अवलंब केला?

ब) रॉबर्ट क्लाइव च्या दुहेरी शासन व्यवस्थेची थोडक्यात माहिती द्या.

क) 18 व्या शतकातील भारतातील व्यापाराची माहिती सांगा.

ड) लॉर्ड वेलस्लीच्या कालखंडातील ठळक घटना कोणती होती?

इ) वारेन हेस्टिंग ने केलेल्या न्यायालयीन सुधारणा कोणत्या होत्या?

ई) ब्रिटिश कालखंडात महाराष्ट्रात कोणकोणती वृत्तपत्रे विकसित झाली?

प्र.3 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- अ) बकसारची लढाई
- ब) ब्रिटिश कालीन आर्थिक स्थितीचा
- क) ग. ज. लॉर्ड कॉर्नवालीस च्या सुधारणा
- ड) ब्रिटिश कालीन शैक्षणिक प्रगती

प्र.4 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

ग. ज. लॉर्ड बॅटिक च्या सुधारणाविषयी विस्तृत लिहा.
किंवा

ब्रिटिशकालीन सामाजिक स्थितीचा आढावा घ्या.

प्र.5 प्लासीच्या लढाईची कारणे आणि परिणामाची माहिती द्या.

Seat No.	
---------------------	--

Set P**M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022**
History of India (1757-1857 A.D.)

Day & Date: Friday, 17-02-2023

Max. Marks: 70

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct alternatives from the options.****16**

- 1) British established feet in _____ during battle of Plasi.
a) 1757 b) 1764
c) 1784 d) 1857
- 2) Battle of Plessey was fought between British and _____.
a) Mir Kasim b) Sirajudoula
c) Mir Amir d) Mir Ativ
- 3) Black hole Episode was happened at _____.
a) Maharashtra b) Bengal
c) Madras d) Keral
- 4) Mir Jafar was son in law of _____.
a) Mir Jafar b) Alivardikhan
c) Sirajudola d) Mir Ativ
- 5) _____ was the first Governor of Bengal.
a) Warren Hastings b) Lord Cornwallis
c) Robert Clive d) Lord Hastings
- 6) British came in India in the purpose of _____.
a) Farming b) Trade
c) Servant d) Soldier
- 7) British established first Cloth mill at _____.
a) Mumbai b) Surat
c) Bhopal d) Ujjain
- 8) In the context of the economic loot of the British, _____ proposed the theory of 'economic discharge'.
a) Bankimchandra b) Dadabhai Nouroji
c) Bipin Chandra d) Mahatma Gandhi
- 9) In the Indian social system, women were forced to _____ after the death of their husbands.
a) Sati b) Cannibal
c) Polygamy d) Child marriage
- 10) _____ was a disgrace to the India social system.
a) Untouchability b) Cannibal
c) Backwardness d) Polygamy

SLR-CL-6

Q.2 Answer the following questions. (Any Four)

16

- Answer the following questions (Any Four)**

 - a) What methods did the British adopt to expand their empire in India?
 - b) Briefly describe Robert Clive's dual system of government.
 - c) Tell us about trade in India in the 18th century.
 - d) What were the highlights of Lord Wellesley's time?
 - e) What were the judicial reforms made by Warren Hastings?
 - f) Which newspapers were developed in Maharashtra during the British period?

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)

16

- Answer the following questions (Any Two):**

 - a) Battle of Baksar
 - b) The economic condition of the British era
 - c) G.J. Lord Cornwallis's Reforms
 - d) British-era educational progress

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

16

Answer the following question. (Any One)
Write extensively about the reform of Lord Bentinck.

OR

Review the British-era social situation

Q.5 Give information about the causes and effects of the battle of Plassey.

16

**Seat
No.**

Set P

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of USA (1914 A.D. - 1990 A.D.)

Day & Date: Friday, 17-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

- 10) आयसेन हॉवर हे अध्यक्षपदाचे उमेदवार —— पक्षाचे होते.
 अ) रिपब्लिकन ब) ड्रेमाक्राटीक
 क) हुजूर ड) मजूर
- 11) क्युबा क्रांती —— यांच्या काळात झाली.
 अ) ट्रुमन ब) केनेडी
 क) आयसेन हावर ड) निक्सन
- 12) अमेरिकेमध्ये —— यांच्या नेतृत्वाखाली वॉशिंगटनमध्ये निग्रोचा प्रचंड मोर्चा निघाला होता.
 अ) केनेडी ब) ट्रुमन
 क) रोझा पार्क ड) मार्टिन ल्युथर किंग
- 13) वार्सा करार (1954) —— यांच्या नेतृत्वाखाली झाला होता.
 अ) रशिया ब) अमेरिका
 क) इंगलंड ड) चीन
- 14) अध्यक्ष केनेडी यांचा मृत्यू —— साली झाला.
 अ) 1961 ब) 1963
 क) 1965 ड) 1967
- 15) पंडित नेहरू यांनी सर्वप्रथम अमेरिकेला —— मध्ये भेट दिली.
 अ) 1947 ब) 1951
 क) 1954 ड) 1949
- 16) केनेडीच्या अंतर्गत धोरणास —— असे म्हणतात.
 अ) दारिद्र्याचा लढा ब) राज्यसिमावाद
 क) नवसिमावाद ड) नवसंघराज्यवाद

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 16

- 1) पहिल्या महायुद्धातील अमेरिकेची भूमिका सांगा.
- 2) निग्रो विषयी ट्रुमनचे धोरण स्पष्ट करा.
- 3) मार्शल योजनेची माहिती सांगा.
- 4) यु-2 प्रकरणाची माहिती सांगा.
- 5) अध्यक्ष केनेडीच्या काळातील अमेरिका –भारत संबंध स्पष्ट करा.
- 6) आयसेन हॉवर आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 16

- 1) दुसऱ्या महायुद्धाचे अमेरिकेवरील परिणाम
- 2) अध्यक्ष ट्रुमनचा न्याय-उपक्रम
- 3) आयसेन हॉवरचा अंतर्गत कार्यक्रम
- 4) केनेडी यांचे निग्रो धोरण

प्र.4 अमेरिकेच्या दुसऱ्या महायुद्धातील भूमिकेवर चर्चा करा. 16
किंवा

अध्यक्ष ट्रुमन यांच्या परराष्ट्रीय धोरणाचे मुल्यमापन करा.

प्र.5 अध्यक्ष आयसेन हावरच्या परराष्ट्रीय धोरणाची चर्चा करा. 16

Seat No.	
---------------------	--

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of USA (1914 A.D. - 1990 A.D.)

Day & Date: Friday, 17-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.**16**

- 1) Woodrow Wilson mode 14 point's during the _____ period.
 - a) Second World War
 - b) Balcan War
 - c) First World War
 - d) Cold War
- 2) The New Deal Policy was implemented in the _____ period.
 - a) Woodrow Wilson
 - b) F.D. Roosevelt
 - c) Truman
 - d) Kennedy
- 3) The start Monroe Doctrine in _____.
 - a) 1929
 - b) 1925
 - c) 1932
 - d) 1935
- 4) The second world war started in _____.
 - a) 1935
 - b) 1937
 - c) 1941
 - d) 1939
- 5) President Truman is born in _____.
 - a) 1882
 - b) 1884
 - c) 1886
 - d) 1888
- 6) The Macothim topic fought in _____ period.
 - a) Truman
 - b) Kennedy
 - c) Hoover
 - d) F.D. Roosevelt.
- 7) The credit for Montgomery Movement goes to _____.
 - a) Martin Luther King
 - b) Snider
 - c) Kennedy
 - d) Roza Park
- 8) NATO founded in _____.
 - a) 1945
 - b) 1947
 - c) 1949
 - d) 1945
- 9) The policy of Soil Bank implement in the _____ period.
 - a) Truman
 - b) Eisenhower
 - c) Kennedy
 - d) F.D. Roosevelt
- 10) Eisenhower was the presidential candidate _____ of party.
 - a) Republic
 - b) Democratic
 - c) Hujur
 - d) Majur
- 11) The Cuba revolution in _____ period.
 - a) Truman
 - b) Kennedy
 - c) Eisenhower
 - d) Nixon
- 12) In America under the Leadership of _____ a long March in Nigro was held in Washington.
 - a) Kennedy
 - b) Truman
 - c) Roza Park
 - d) Martin Luther King

- 13) Warsa Pact (1954) was led by _____ country.
a) Russia b) America
c) England d) China

14) President Kennedy died in _____.
a) 1961 b) 1963
c) 1965 d) 1967

15) In which Pandit Nehru visited America firstly _____.
a) 1947 b) 1951
c) 1954 d) 1949

16) _____ was the name of Kennedy's Internal policy
a) War against poverty b) State frontiers
c) New frontiers d) New federalism

Q.2 Write a short answer (Any Four)

16

- Write a short answer (Any Four)**

 - a) Role of America in First World War.
 - b) Explain the Nigro policy of Truman.
 - c) Explain the Marshal plan.
 - d) Explain the U - 2 topic.
 - e) Explain the relationship America and India of Kennedy period.
 - 7) Explain the economic policy of Eisenhower.

Q.3 Write Short Questions (Any Two)

16

- a) Effect of Second World War in America
 - b) Fair deal policy of Truman
 - c) Domestic policy of Eisenhower
 - d) Nigro policy in Kennedy

Q.4 Discuss the role of America in Second World War.

OR

Evaluation the foreign policy of president Truman.

Q.5 Discuss the foreign policy of Eisenhower.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Historiography

Day & Date: Monday, 20-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवळून रिकाम्या जागा भरा.

16

- 1) 'युनिवर्सल हिस्ट्री' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 अ) रोमिला थापर ब) बतूता
 क) टॉयन्बी ड) इब्न खाल्दून
- 2) मुघलकालीन भारतीय राज्यव्यवस्थेचे प्रमुख तीन आधार वैशिष्ट्ये सत्ताधारी वर्ग, सैन्य आणि —— हे होते.
 अ) सरदार ब) शेतकरी
 क) राजा ड) कामगार
- 3) साधन ही समाजाची निर्मिती आहे आणि मानव हा सामाजिक प्राणी आहे असे —— म्हणतात.
 अ) टॉयन्बी ब) मार्क्स
 क) हर्डर ड) गार्डन चाईल्ड
- 4) महान इतिहासकार सरदेसाई यांचा जन्म —— मध्ये झाला.
 अ) 1870 ब) 1882
 क) 1865 ड) 1880
- 5) 'न्यू सायन्स' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 अ) सरदेसाई ब) टॉयन्बी
 क) व्हिको ड) कॉलिंगवूड
- 6) अॅनल्स हे नियतकालीक प्रथम —— देशात सुरु झाले.
 अ) फ्रान्स ब) इटाली
 क) इंग्लंड ड) जर्मनी
- 7) कल्हण याने —— हे प्रसिद्ध पुस्तक लिहिले.
 अ) राजतरंगिणी ब) शाकुंतल
 क) रत्नावली ड) नागानंद
- 8) 'हॉट हॅपनड इन हिस्ट्री' हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.
 अ) कॉम्ट ब) टॉयन्बी
 क) गार्डन चाईल्ड ड) मिलर
- 9) इतिहासकार जी.एच.खरे यांचा जन्म —— साली झाला.
 अ) 1920 ब) 1912
 क) 1921 ड) 1901

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- वर्णव्यवस्था
 - हेजिमनीचा सिध्दांत
 - इन बतूता
 - इरफान हबीब
 - ग्रीक कालगणना
 - वि.का.राजवाडे यांच्या इतिहास लेखनाच्या दोन पृष्ठांती सांगा.

प्र.3 लघुत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- 1) समाजशास्त्रीय सिध्दांत
 - 2) सबल्टर्न दृष्टिकोन
 - 3) भारतीय इतिहासलेखन
 - 4) जी.एच.खरे

प्र.4 मध्ययुगीन अरब इतिहास लेखन स्पष्ट करा.

किंवा

टॉयन्बीचा आकान व प्रतिसादाचा सिध्दांत स्पष्ट करा

16

प्र.5 सर जदनाथ सरकार यांच्या इतिहासातील योगदानाचे मूल्यमापन करा.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P**M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022**
HistoriographyDay & Date: Monday, 20-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct Alternative.****16**

- 1) Who wrote a book 'Universal History'?
a) Romila Thapper b) Batuta
c) Toynbee d) Ibn Khaldun
- 2) Three main features of Indian Political System in Mughal period was Supreme Class, Army and _____.
a) Chief b) Peasant
c) King d) Workers
- 3) Tools is a Social Product and man is a social animal says _____.
a) Toynbee b) Marx
c) Header d) Garden Chaild
- 4) Great historian Sardesai born in _____.
a) 1870 b) 1882
c) 1865 d) 1880
- 5) Who wrote a book 'New Science'?
a) Sardesai b) Toynbee
c) Vico d) Collingwood
- 6) Annales a Periodical started in _____ Country.
a) France b) Italy
c) England d) Germany
- 7) Kalhan wrote a famous book _____.
a) Rajtarngini b) Shakuntal
c) Ratnavali d) Naganand
- 8) 'What happened in History' written by _____.
a) Compte b) Toynbee
c) Garden Child d) Miller
- 9) Historian G.H. Khare born in _____.
a) 1920 b) 1912
c) 1921 d) 1901
- 10) Who says, History is Queen of Science'?
a) Sarkar b) Batuta
c) Sardesai d) Barni
- 11) _____ introduced the concept of Maharashtra Dharma.'
a) Prabhodhankar Thakare b) Pagadi
c) V.K.Rajwade d) Sarkar

- 12)** The logographers are associated with _____.
a) National Historiography b) Greek Historiography
c) Annal's d) Indian Historiography
- 13)** Who is the author of 'The Agrain System of Mughal India'?
a) Romilla Thapper b) Sarkar
c) Sardesai d) Irfan Habib
- 14)** Historiography as an independent branch of history emerged in _____.
Country.
a) 20th b) 19th
c) 21th d) 18th
- 15)** 'Ain-I-Akbari is the _____ Part of Akbarnama.
a) Fourth b) Third
c) First d) Second
- 16)** The founder of Positivism is _____.
a) Karl Marx b) Spencer
c) Croce d) Auguste Compte

Q.2 Write short answers (Any Four)**16**

- 1) Varn system
- 2) Theory of Hegemony
- 3) Ibn batuta
- 4) Irfan Habib
- 5) Greek Chronology
- 6) V.K. Rajwade's two methods of writing history

Q.3 Write short answers (Any Two)**16**

- 1) Sociological Theory
- 2) Subaltern approach
- 3) Indian Historiography
- 4) G.H. Khare

Q.4 Explain the Arab historiography in Medieval period.**16****OR**

Explain Critically Toynbee's Theory of challenge and Response.

Q.5 Evaluate the contribution of sir Jadhunath Sarkar.**16**

**Seat
No.**

Set P

**M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2022
Ancient India up to 650 A. D.**

Day & Date: Tuesday, 21-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण ग्रुण दर्शवितात.

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) शुंग घराण्याची माहिती द्या.
 - 2) गौतम बुद्धाचे जीवन चरित्र स्पष्ट करा.
 - 3) जैन धर्माच्या तत्वज्ञानाची माहिती द्या.
 - 4) चंद्रगुप्त मौर्याने कलेल्या साम्राज्यविस्ताराची माहिती द्या.
 - 5) गुप्तकालीन वाडमयाचीं माहिती द्या.
 - 6) गृष्ठकालीन कला—कौशल्याची माहिती द्या.

प्र.३ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) समाट हर्षवर्धनाच्या कामगिरीचे वर्णन करा.
 - 2) मौर्य प्रशासन व्यवस्थेची माहिती द्या.
 - 3) कुशाण समाट कनिष्ठाची कामगिरीचे वर्णन करा.
 - 4) बौद्ध धर्माच्या तत्त्वज्ञानाची माहिती द्या.

प्र.4 सम्राट अशोकाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

16

किंवा

सातवाहन सत्तेच्या उदयाची माहिती सांगन गौतमीपत्र सातकर्णीचे योगदान स्पष्ट करा.

प्र.5 दसन्या चंद्रगप्ताची कामगारी स्पष्ट करा.

16

**Seat
No.**

Set P

**M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination:
Oct/Nov-2022
Ancient India up to 650 A.D.**

Day & Date: Tuesday, 21-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 12) On the wheel on the Ashoka Pillar at Sarnath there are _____ arrays.
a) 24 b) 25
c) 26 d) 44
- 13) The description of the battle of Kalinga is found in the inscription numbered _____ of Ashoka.
a) 11 b) 12
c) 13 d) 14
- 14) _____ Gupta king is Known as the 'Indian Napoleon'.
a) Chandragupta Maurya b) Samudragupta
c) Emperor Ashoka d) Chandragupta II
- 15) Kanishka Buddhist Dharmaparishad was called by _____ king.
a) Harshavardhan b) Rajvardhan
c) Emperor Ashok d) Kanishka
- 16) _____ Chinese traveler came to India during the Gupta period.
a) Fahsiyan b) Hu-n-Tsang
c) Itsing d) None of these

Q.2 Write answers to any four of the following questions.

16

- 1) Write Information about the Shung Dynasty.
- 2) Explain the Biography of Gautam Buddha.
- 3) Give information about the philosophy of Jainism.
- 4) Give information about the expansion of empire by Chandragupta Maurya.
- 5) Give information about the literary of Gupta Period.
- 6) Give information about the art-architecture of Gupta art period.

Q.3 Write answers to any two of the following questions.

16

- 1) Describe the work of Emperor Harshvardhana.
- 2) Give information about the Maurya administration.
- 3) Write the work of Kushan emperor Kanishka.
- 4) Explain the philosophy of Buddhism.

Q.4 Review the work of Emperor Ashoka.

16

OR

Explain the contribution of Gautamiputra Satkarni by giving information about the rise of Satvahana power.

Q.5 Explain the Work of Chandragupta II.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of World (1900 A. D. to 1970 A. D.)

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.**16**

- 1) —— याला रशियन राज्यक्रांतीचा उद्गता असे संबोधले जाते.
 अ) ट्रॉटस्की ब) कार्ल मार्क्स
 क) रूसो ड) व्हॉल्टेअर
- 2) झार —— याच्या कारकिर्दीत 1917 ची रशियन राज्यक्रांती घडून आली.
 अ) अलेकझांडर पहिला ब) अलेकझांडर दुसरा
 क) निकोलस पहिला ड) निकोलस दुसरा
- 3) माओ-त्से-तुंगचा हुनान प्रबंध —— या साप्ताहिकातून प्रकाशीत झाला.
 अ) गाईड ब) सुविधा
 क) आवंती ड) यापैकी नाही
- 4) इ.स.— मध्ये चीनमध्ये साम्यवादी क्रांती यशस्वी झाली.
 अ) 1939 ब) 1949
 क) 1959 ड) 1969
- 5) शीतयुद्ध हा शब्दप्रयोग सर्वप्रथम —— यांनी वापरला.
 अ) कार्ल मार्क्स ब) स्टॅलिन
 क) बर्नार्ड बर्लच ड) यापैकी नाही
- 6) शीतयुद्ध हा —— व साम्यवाद या दोन विचारसरणी मधील संघर्ष होता.
 अ) हुकुमशाही ब) भांडवलशाही
 क) उदारमतवादी ड) राजेशाही
- 7) इ.स.— मध्ये रशियाच्या पुढाकाराने वॉर्सा करार घडून आला.
 अ) 1945 ब) 1950
 क) 1955 ड) 1960
- 8) अलिप्ततावादी चळवळीत प्रामुख्याने ——राष्ट्रे सहभागी झाली होती.
 अ) लहान ब) मोठी
 क) युरोपीय ड) नव्याने उदयास आलेली
- 9) अलिप्ततावादी चळवळीच्या उभारणीत कोणत्या भारतीय नेत्याने महत्वाची भूमिका बजावली?
 अ) महात्मा गांधी ब) सुभाषचंद्र बोस
 क) पंडित नेहरू ड) यापैकी नाही

- 10) ——समाप्तीमुळे अलिप्ततावादी चळवळीचे महत्व कमी झाले.
अ) दुसऱ्या महायुद्धाच्या ब) कोरीयन प्रश्नाच्या
क) शीतयुद्धाच्या ड) रोमनोह घराण्याच्या
- 11) ——यांनी सापेक्षतावादाचा सिधांत मांडला.
अ) न्यूटन ब) अल्बर्ट आईन्स्टैइन
क) होमी भाभा ड) यापैकी नाही
- 12) नासा (NASA) ही अवकाश संशोधन संस्था —— या देशात आहे.
अ) अमेरिका ब) रशिया
क) भारत ड) जपान
- 13) इ.स. —— मध्ये भारताने पहिली अणुस्फोट चाचणी यशस्वी केली.
अ) 1948 ब) 1956
क) 1967 ड) 1974
- 14) खालील पैकी —— या देशात सर्वप्रथम इंटरनेट सुविधा सुरु झाली.
अ) इंग्लंड ब) जपान
क) चीन ड) अमेरीका
- 15) अमेरिकेतील वर्णभेदाविरुद्ध कोणी लढा दिला?
अ) नेल्सन मंडला ब) मार्टिन ल्यूथर कींग
क) मेटरनिक ड) यापैकी नाही
- 16) 'विकासाची प्रचंड झेप' ही घटना कोणत्या देशाशी संबंधित आहे?
अ) चीन ब) भारत
क) फ्रांस ड) यापैकी नाही

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) चीनमधील प्रदिर्घ मोर्चा (लांग मार्च) बदल माहिती दया.
- 2) 'बोल्षेविक क्रांती' म्हणजे काय?
- 3) 'शीतयुद्ध' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 4) मर्शल योजने विषयी माहिती दया.
- 5) अलिप्ततावादी चळवळीच्या अपयशाची कोणतीही दोन कारणे स्पष्ट करा.
- 6) अवकाश संशोधन क्षेत्रातील रशियाचे कार्य स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) शीतयुद्धाची कारणे स्पष्ट करा.
- 2) अलिप्ततावादाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 3) विज्ञान व तंत्रज्ञान क्षेत्रातील प्रगतीची माहिती द्या.
- 4) चीन मधील सांस्कृतीक क्रांतीचा आढावा घ्या.

प्र.4 इ.स. 1917 च्या रशियन राज्यक्रांतीचे परिणाम स्पष्ट करा.

16

किंवा

अलिप्ततावाद म्हणजे काय ते सांगून अलिप्ततावादी चळवळीच्या विकासाचा आढावा घ्या.

प्र.5 शीतयुद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.

16

Seat No.	
---------------------	--

M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of World (1900 A. D. to 1970 A. D.)

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.**16**

- 1) _____ was called as pioneer of Russian Revolution, 1917.

a) Trotsky	b) Karl Marx
c) Rousseau	d) Voltaire
- 2) Russian revolution, 1917 was took place during the czar _____ reign.

a) Alexander I	b) Alexander II
c) Nicholas I	d) Nicholas II
- 3) Mao's Hunan dissertation was published in weekly _____.

a) Guide	b) Suvidha
c) Awanti	d) None of these
- 4) The communist revolution in China completed in _____.

a) 1939	b) 1949
c) 1959	d) 1969
- 5) _____ was firstly used the term Cold war.

a) Karl Marx	b) Stalin
c) Bernard Baruch	d) None of these
- 6) The cold war was conflict between _____ and Communism.

a) Dictatorship	b) Capitalism
c) Liberalism	d) Monarchy
- 7) The Warsaw pact was signed in _____ on the initiative of Russia.

a) 1945	b) 1950
c) 1955	d) 1960
- 8) The non-aligned movement was mainly participated by _____ nations.

a) Small	b) Big
c) European	d) Newly born
- 9) Which Indian leader played important role in foundation of Non-aligned movement?

a) Mahatma Gandhi	b) Subhashchandra Bose
c) Pandit Nehru	d) None of these
- 10) The end of _____ diminished the importance of non-aligned.

a) World war II	b) Corian question
c) Cold war	d) Romanov dynasty
- 11) _____ was developed the theory of relativity.

a) Newton	b) Albert Einstein
c) Homey Bhaba	d) None of these

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- a) Give the information about Long March in China.
 - b) What is meant by Bolshevik Revolution?
 - c) Explain the concept of Cold war.
 - d) Give the information about Marshal Plan.
 - e) Explain the any two cases failure of non-aligned movement.
 - f) Explain the work of Russia in peace research.

Q.3 Write answers to any two of the following questions.

16

- a) Explain the causes of cold war
 - b) State the features of Non-aligned movement
 - c) Give the information about Development in Science and technology
 - d) Review the Cultural revolution in China

Q.4 Explain the effects of Russia Revolution, 1917

16

OR

What is the Non-aligned movement?

Seat No.	
-----------------	--

Set P

**M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Medieval India (1200 A. D. to 1700 A. D.)**

Day & Date: Thursday, 23-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**16**

- 1) सुफी संप्रदायातील —— संताचा दर्गा अजमेर येथे आहे.
 अ) ख्वाजा मोईनोद्दिन चिश्ती ब) अमीर खुस्त्रो
 क) अबुल फङ्गल ड) मिझार्हा हैदर
- 2) मराठा काळात उत्तम जमीन कोणती?
 अ) सीम ब) दुम
 क) चारहम ड) अव्वल
- 3) अकबरनामा हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.
 अ) महिब अली ब) अबुल फनल
 क) अब्दुल फैजी ड) अमहदशहा
- 4) —— ही मुघल दरबाराची कार्यालयीन भाषा होती.
 अ) पर्शियन ब) तुर्की
 क) उर्दू ड) अरबी
- 5) शेरशहाने —— नवाचे नवीन नाणे सुरु केले.
 अ) टंका ब) दाम
 क) मोहर ड) रूपया
- 6) जहाँगीराच्या दरबारातील —— हा सर्वश्रेष्ठ चित्रकार होता.
 अ) माधव ब) मनोहर
 क) मोहम्मद मुराद ड) बिशनदास
- 7) अनुभव मंटपाची स्थापना —— यांनी केली.
 अ) बसवेश्वर ब) तुकाराम
 क) कबीर ड) यापैकी नाही
- 8) —— यांने शिखांचे खालसामध्ये रूपांतर केले.
 अ) अर्जुनसिंग ब) गोविंदसिंग
 क) तेगबहादुर ड) गुरुनानक
- 9) —— यांनी सैन्यात चेहरा वर्णन व घोडयांना डाग देण्याची प्रथा सुरु केली.
 अ) महम्मद तुघलक ब) अल्लादीन खिलजी
 क) सिकंदर लोदी ड) बल्बन
- 10) 'तारीख –इ– इलाही' हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.
 अ) हसन निझामी ब) झियाउद्दीन बर्नी
 क) अमीर खुस्त्रो ड) मिनहाज –उस– सिराज

- 11) फत्तेपूर सिक्री या शहराचीं स्थापना —— यांनी केली.
 अ) अल्लाउद्दीन खिलजी ब) अकबर
 क) शेरशहासुरी ड) यापैकी नाही
- 12) ताजमहालचा आराखडा —— यांनी बनवला.
 अ) उस्तात अहमद लाहोरी ब) शहा नवाजखान
 क) इनायतखान ड) यापैकी कोणी नाही
- 13) भक्ती चळवळीचे प्रवर्तक —— होय.
 अ) रामानुजाचार्य ब) शंकराचार्य
 क) माधवाचार्य ड) बसवेश्वर
- 14) —— या इटालियन प्रवाशाने इ. स. 1420 मध्ये विजयनगर साम्राज्याला भेट दिली.
 अ) निकोलाय मंनुची ब) निकोलाय कौंटी
 क) अलुबुकर्क ड) बार्बोसा
- 15) “तारीख—उल—हिंद” —— ने लिहिले.
 अ) बरानी ब) इब्न बतूता
 क) अल्बे—रुनी ड) अब्दुल रजाक
- 16) मध्ययुगीन काळात गुजराती व्यापान्यांना —— म्हटले जाई.
 अ) शेंटी ब) बनजारा
 क) बनींया ड) नवयत

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 4)

16

- 1) ‘सुफी’ पंथाचा अर्थ आणि उद्दिष्ट्ये लिहा.
- 2) भक्ती चळवळीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- 3) अकबरच्या काळातील मुख्य उद्योगधंदे कोणते?
- 4) शीख धर्माची शिकवण सांगा.
- 5) मध्ययुगीन काळातील जिझिया कराबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
- 6) मुघलकालीन व्यापारी मार्ग सांगा.

प्र.3 कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

16

- 1) खिलजी काळातील स्थापत्यकला
- 2) शेरशहाचे केंद्रीय प्रशासन
- 3) मुघल काळातील चित्रकला
- 4) ताजमहल

प्र.4 मुघल काळातील मुलकी प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

16

किंवा

अल्लाउद्दीन खिलजीच्या अंतर्गत प्रशासनातील सुधारणा विषयी चर्चा करा.

प्र.5 सम्राट अकबराच्या काळातील स्थापत्य कले विषयी माहिती द्या.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P**M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Medieval India (1200 A. D. to 1700 A. D.)**Day & Date: Thursday, 23-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct alternative.****16**

- 1) Sufi religions saint _____ Dargah is situated at Ajmer.
a) Khawaja Moinuddin Chisti b) Amir Khusro
c) Abul Fazal d) Mirza Haider
- 2) Which was the best land of the Marathi period?
a) Seem b) Dum
c) Charhum d) Awal
- 3) The book Akbarnama was written by _____.
a) Mahib Ali b) Abul Fazal
c) Abdul Faizi d) Ahmad Shah
- 4) _____ was the official language of the Mughal court.
a) Persian b) Turki
c) Urdu d) Arabi
- 5) _____ coin was first issued by Shershah
a) Tanka b) Dum
c) Mohar d) Rupee
- 6) The greatest painter in Jahangir's Darbar was _____.
a) Madhav b) Manohar
c) Mohammad Murad d) Bisandas
- 7) _____ was established Anubhav Mantap
a) Bhasaveshwar b) Tukaram
c) Kabir d) None of these
- 8) _____ translated in Khalsa of shikhas.
a) Arjun Sing b) Govind Sing
c) Tejbahadur d) Guru Nanak
- 9) _____ started the facial description and putting a spot on horse in military.
a) Mohammad Tughalak b) Allaudin Khilji
c) Sikander Lodhi d) Bulban
- 10) 'Tariq-E-Elahi' a book is written by _____.
a) Hasan Nizami b) Ziyauddin Barni
c) Amir Khushro d) Minhaz-US-Siraz
- 11) _____ was established the city of fattepur sikri.
a) Allaudin Khilji b) Akbar
c) Shershah Suri d) None of these.

Q.2 Write a short answer (Any Four)

16

- a) Explain the meaning and objectives of 'Sufism'?
 - b) Explain the effect of Bhakti Movement.
 - c) Which was the important industry of Akbar period.
 - d) Discuss the teaching of Sikhism.
 - e) Write short information about 'Jiziya Tax' on medieval period.
 - f) state the 'Trading Routes' in Mughal period.

Q.3 Write Short Notes (Any Two)

16

- a) Architecture in Khilji Era.
 - b) Central administration of Shershah
 - c) Paintings in Mughal periods.
 - d) Taj Mahal

Q.4 Explain the civil administration in Mughal period.

16

OR

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

History of Ideas

Day & Date: Thursday, 23-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सुचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

प्र.2 प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- 1) सत्यशोधक समाजाचे तत्वज्ञान थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - 2) खालसा पंथाविषयी थोडक्यात माहिती द्या.
 - 3) राष्ट्रवादाची संकल्पना विशद करा.
 - 4) उपनिषदे म्हणजे काय?
 - 5) देवबंद चळवळी विषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
 - 6) आत्मसन्भान चळवळ म्हणजे काय?

प्र.३ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

16

- 1) बौद्ध धर्मातील अष्टांग मार्ग
 - 2) अलिगढ चळवळ
 - 3) प्रार्थना समाज
 - 4) वर्धमान महावीर

प्र.4 गौतम बुद्धाचे जीवन चरित्र सांगून बुद्ध धर्माची शिकवण स्पष्ट करा.
किंवा

16

राजाराम मोहनरॉय यांचे ब्राह्मो समाजातील योगदान स्पष्ट करा.

प्र.5 जैन धर्माच्या व्हासाची कारणे स्पष्ट करा.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022

History of Ideas

Day & Date: Thursday, 23-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.

16

- 1) When was 'Arya Samaj' established?
a) Lahore b) Mumbai
c) Kolkata d) Delhi

2) _____ was the twenty Fourth Jain Thirthankar.
a) Mahavir b) Neminath
c) Parshwanath d) Shantinath

3) _____ Made efforts for spread of Bhagawatis outside Maharashtra.
a) Eknath b) Tukaram
c) Namdev d) Chokhamela

4) _____ was famous center of Sufi sect.
a) Ayodhya b) Varanasi
c) Kurukshetra d) Agra

5) _____ founded the Satyashodhak Samaj.
a) Mahatma Phule b) Dadoba Pandurang
c) M.G. Ranade d) Keshav Chandra Sen

6) How many Mandlas in Rigvedas?
a) Four b) Ten
c) Sixteen d) Twenty

7) Shri Narayan Guru was the main social and religious reformer in _____.
a) Punjab b) Gujarat
c) Bengal d) Kerala

8) Third buddhist council was held at _____.
a) Vaishali b) Kundalvan
c) Patliputra d) Rajgruha

9) _____ was the founder of Sikhism.
a) Guru Nanak b) Guru Arjun Singh
c) Guru Govind Sing d) Guru Angad

10) Prarthna Samaj was established in _____.
a) 1862 b) 1865
c) 1867 d) 1871

11) Sir Sayyed Ahmad khan was the founder of _____ movement.
a) Khalsa b) Devband
c) Aligarh d) Sufi

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- a) Explain in brief philosophy of Satya Shodhak Samaj.
 - b) Give the information about 'Khalsa cult'.
 - c) Describe the concept of Nationalism.
 - d) What is Upnishadas?
 - e) Give the information about Devband Movement.
 - f) What is self respects movement?

Q.3 Write Short Notes (Any Two)

16

- a) Asttang marga in Buddhism
 - b) Aligarh movement
 - c) Prarthana Samaj
 - d) Vardhman Mahavir

Q.4 State the life and work of Goutam Buddhas and explain the teaching of Buddha religion.

OR

Explain the role of Rajaram Mohan Roy in Brahmo Samaj.

Q.5 Explain the causes of decline of Jainism.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Maratha History (1600 A.D. – 1818 A.D.) (Polity and Economy)**

Day & Date: Monday, 13-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.**16**

- 1) —— यांनी शिवभारत ग्रंथाचे लेखन केले.

अ) कवी मयूर	ब) कृष्णाजी अनंत सभासद
क) देवदत्त	ड) कवी परमानंद
- 2) नेकोलस मनूची हा —— प्रवाशी होता.

अ) फ्रेंच	ब) इटालियन
क) रशियन	ड) चीन
- 3) “राजारामचरित्रम” ग्रंथ —— यांनी लिहिला.

अ) कृष्णाजी अनंत सभासद	ब) केशव पंडीत
क) परमानंद	ड) गेविंद बर्वे
- 4) —— हा ग्रंथ भीमसेन सक्सेना यांनी लिहिला.

अ) मासिरे आलमगिरी	ब) बुसातीन-इ-सलातीन
क) तारीखे दिल्खुशा	ड) तारखे खाफिखान
- 5) —— पेशव्यांच्या कालखंडात ‘मराठी मंडळा’ ची निर्मिती झाली.

अ) बाळाजी विश्वनाथ	ब) पहिला बाजीराव
क) दुसरा बाजीराव	ड) सवाई माधवराव
- 6) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या राज्यात मुलकी प्रशासनात —— महाल होते.

अ) 18	ब) 12
क) 20	ड) 13
- 7) शिवकाळात किल्ल्याच्या जमाखर्चाची जबाबदारी —— या अधिकार्यावर असे.

अ) फडणीस	ब) हवालदार
क) कारखानीस	ड) सबनीस
- 8) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आरमारात —— हा दर्यासारंग पदावर होता.

अ) दौलत खान	ब) इब्राहीमखान
क) सिध्दी संबळ	ड) कान्होजी औँगे
- 9) वीस पांड जमीन म्हणजे —— जमीन होय.

अ) एक बिघा	ब) एक चावर
क) एक एकर	ड) यापैकी नाही
- 10) पेशवेकाळात ‘पाटदाम’ व ‘लग्नटका’ हे कर —— शी संबंधित होते.

अ) जमीन	ब) विवाह
क) व्यापार	ड) संरक्षण

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) ग. ह. खरे यांच्या मराठी इतिहासाविषयीच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
 - 2) शिवकालीन लष्करी प्रशासन व्यवस्थेची माहिती द्या.
 - 3) मराठाकालीन महसूल अधिकाऱ्याची माहिती सांगा.
 - 4) मराठाकालीन जमिनीच्या प्रकाराची माहिती द्या.
 - 5) मराठाकालीन शेती पिकांची माहिती द्या.
 - 6) मराठाकालीन नाण्यांची माहिती द्या.

प्र.३ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- मराठाकालीन इतिहासाच्या प्रकीय साधनांची माहिती द्या.
 - मराठाकालीन राजमंडळाचे (मराठामंडळ) वर्णन करा.
 - मराठाकालीन दुष्काळाची माहिती द्या.
 - मराठीकालीन व्यापाराची माहिती द्या.

प्र.4 मराठकालीन उदयोगधंदयाची सविस्तर माहिती घा.

किंवा

मराठाकालीन मूलकी प्रशासन व्यवस्थेचे वर्णन करा.

प्र.५ मराठी इतिहासाच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त असणाऱ्या भारतीय भाषेतील वाडमयीन साधनांचा आढळावा घ्या.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Maratha History (1600 A.D. – 1818 A.D.) (Polity and Economy)**

Day & Date: Monday, 13-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.**16**

- 1) _____ wrote the book Shivbharat.
 - a) Poet Mayur
 - b) Krishnaji Anant Sabhasad
 - c) Devdutt
 - d) Poet Parmanand
- 2) Nicholas Munuchi was a _____ traveler.
 - a) French
 - b) Italian
 - c) Russian
 - d) China
- 3) The book 'Rajaramcharitam' was written by _____.
 - a) Krishnaji Anant Sabhasad
 - b) Keshav Pandit
 - c) Parmanand
 - d) Govind Barve
- 4) _____ book was written by Bhimsen Saxena.
 - a) Masire Alamgiri
 - b) Busatin-e-Salatin
 - c) Tarikhe Dilkhusha
 - d) Tarkhe Khafikhan
- 5) During the period of peshwa _____ was formed 'Maratha Mandal'.
 - a) Balaji Vishwanath
 - b) First Bajirao
 - c) Second Bajirao
 - d) Sawai Madhavrao
- 6) In the kingdom of Chhatrapati Shivaji Maharaj, there was a ____ Mahal in the civil administration.
 - a) 18
 - b) 12
 - c) 20
 - d) 30
- 7) During the Shivaji period, the responsibility of the accounts of the fort was on _____ officer.
 - a) Fadnis
 - b) Hawaldar
 - c) Karkhanis
 - d) Sabnis
- 8) In Navy of Chhatrapati Shivaji Maharaj, _____ was in the position of Daryasarang.
 - a) Daulat Khan
 - b) Ibrahim Khan
 - c) Siddhi Sambal
 - d) Kanhoji Angre
- 9) Twenty pand land means _____ land.
 - a) One Bigha
 - b) One Chowder
 - c) One Acre
 - d) None of these
- 10) During the peshwa period, 'Patdam' and 'Lagnatka' were associated with _____ taxes.
 - a) Land
 - b) Marriage
 - c) Trade
 - d) Conservation

Q.2 Write answers to any four of the following questions.

16

- 1)** Discuss G.H. Khare's Approaches to Marathi History.
 - 2)** Give information about the military administration system of Shivaji period.
 - 3)** Tell the information of Revenue Officer in Maratha period.
 - 4)** Give the information types of land during Maratha period.
 - 5)** Give information about Crops during Maratha period.
 - 6)** Tell the information of coins during Maratha period.

Q.3 Write answers to any two of the following questions.

16

- 1) Give information about foreign sources of Maratha History.
 - 2) Describe the Maratha Confederacy (Maratha Mandal) in Maratha period.
 - 3) Give the information about Famine (drought) during Maratha Period.
 - 4) Give the information about trade during Maratha period.

Q.4 Give the detail information about industries during Maratha period.

16

OR

Describe the civil administration in Maratha period.

Q.5 Review the literary sources in Indian Language for the study of Marathi History.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Modern Maharashtra (1818 A.D. – 1990 A.D.)

Day & Date: Tuesday, 14-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**16**

- 1) प्रथम पेशवा कोण होता?

अ) पहिला बाजीराव	ब) दुसरा बाजीराव
क) बाळाजी विश्वनाथ	ड) नाना साहेब पेशवा
- 2) मुंबई इलाख्याचा पहिला गव्हर्नर जनरल कोण?

अ) लॉर्ड बेंटीक	ब) लॉर्ड कर्झन
क) लॉर्ड डलहौसी	ड) लॉर्ड एलिफन्स्टन
- 3) रयतवारी पद्धत मुंबई प्रांतात केळा लागू झाली?

अ) 1 नोव्हेंबर 1919	ब) 1 नोव्हेंबर 1920
क) 1 नोव्हेंबर 1905	ड) 1 नोव्हेंबर 1922
- 4) ब्रिटीश सरकारच्या कालखंडात जिल्ह्याचा प्रमुख कोण असत?

अ) कलेक्टर	ब) तहसीलदार
क) पाटील	ड) कुलकर्णी
- 5) रामवंश किंवा रानवंश म्हणजे काय?

अ) भिल्ल	ब) रामोशी
क) बेडर	ड) वरीलपैकी नाही
- 6) रामोश्याच्या प्रमुखास काय म्हणतात?

अ) नाईक	ब) पाईक
क) ठाणेदार	ड) किल्लेदार
- 7) भारतातील आद्य क्रांतिकारक कोण होते?

अ) वासुदेव बळवंत फडके	ब) उमाजी नाईक
क) संतू नाईक	ड) काशी नाईक
- 8) महाराष्ट्रात रामोशी जमात कोठे आढळते?

अ) उत्तर घाट	ब) पश्चिम घाट
क) दक्षिण घाट	ड) वरील पैकी नाही
- 9) महाराष्ट्रात कोणाच्या नेतृत्वात ब्राह्मणेतर चळवळ झाली?

अ) शाहू महाराज	ब) लोकमान्य टिळक
क) आगरकर	ड) लोकहितवादी

- 10) 'ब्राम्हणेतर' हा शब्द प्रयोग प्रथम कोणी वापरला?
- अ) लोकमान्य टिळक
 - ब) शाहू महाराज
 - क) आगरकर
 - ड) लोकहितवादी
- 11) 'ब्राम्हणेतर' चळवळीचे प्रमुख केंद्र कोणते?
- अ) नाशिक
 - ब) पुणे
 - क) कोल्हापूर
 - ड) सातारा
- 12) गोपालकृष्ण वलंगकर यांनी अस्पृश्यतेविरुद्ध लढण्यासाठी कोणते वृत्तपत्र सुरु केले?
- अ) दर्पण
 - ब) सामना
 - क) विटाळ विघ्वंसक
 - ड) केसरी
- 13) महाडाचा सत्याग्रह कोणी केला?
- अ) लोकहितवादी
 - ब) लोकमान्य टिळ
 - क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - ड) महात्मा फुले
- 14) इ.स. 1964 मध्ये भूमिहीनाच्या प्रश्नाला वाचा फोडण्यासाठी कोणी आंदोलन केले?
- अ) लोकहितवादी
 - ब) दादासाहेब गायकवाड
 - क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - ड) महात्मा फुले
- 15) 'हु वेअर द शूद्रास' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- अ) लोकहितवादी
 - ब) दादासाहेब गायकवाड
 - क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - ड) महात्मा फुले
- 16) महात्मा फुले यांनी शेतकरी वर्गाच्या दयनीय स्थितीचे वर्णन करणारा कोणता ग्रंथ लिहिला?
- अ) शेतकऱ्यांचा आसूड
 - ब) ब्रह्मणाचे कसब
 - क) तृतीया रत्न
 - ड) वरीलपैकी नाही

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही चार)

16

- अ) 19 व्या शतकातील महाराष्ट्राची सामाजीक पाश्वर्भूमी सांगा.
- ब) 19 व्या शतकातील महाराष्ट्राची आर्थिक पाश्वर्भूमी सांगा.
- क) लॉर्ड एल्फीन्स्टनच्या सुधारणा सांगा.
- ड) उमाजी नाईकचे कार्य सांगा.
- इ) भिल्लांच्या उठावाची माहिती द्या.
- ई) ब्राम्हणेतर चळवळीची कारणे सांगा.

प्र.3 खालील प्रश्नाची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

16

- अ) आंबेडकरपूर्व दलित चळवळीची माहिती द्या.
- ब) कामगार चळवळीच्या उदयाची कारणे सांगा.
- क) महात्मा फुले व शेतकरी चळवळीची माहिती द्या.
- ड) ब्रिटीश प्रशासनाचे सांस्कृतिक परिणाम सांगा.

- प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)** 16
- अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे दलित चळवळीतील योगदान सांगा.
ब) शेतकरी चळवळीच्या उदयाची कारणे सांगा.
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.** 16
- कामगार चळवळीची माहिती द्या.

Seat No.	
---------------------	--

Set P

**M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Modern Maharashtra (1818 A.D. – 1990 A.D.)**

Day & Date: Tuesday, 14-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose correct alternative

16

Q.2 Give the Short answers (any 4)

16

- a) State the social background of 19th century Maharashtra.
 - b) State the economic background of 19th century Maharashtra.
 - c) Explain the reforms of lord Elphinstone.
 - d) Describe the work of Umaji Naik.
 - e) Report the rise of Bhil.
 - f) Explain the reasons for non-Brahmin movement.

Q.3 Answer the following Questions (any 2)

16

- a) Give information about pre-Ambedkar Dalit movement.
 - b) Explain the reasons for the rise of the labour movement.
 - c) Inform about Mahatma Phule and peasant Movement.
 - d) Describe the cultural consequences of the British administration.

Q.4 Give the detail answer to the following questions. (Any 1)

16

- a)** Explain the contribution of Dr. Babasaheb Ambedkar in the Dalit movement.
b) Explain the reasons for the rise of the peasant movement.

Q.5 Give the detail answers to the following question

16

Give the detail answers to
Inform the labor movement.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Research Methodology

Day & Date: Wednesday, 15-02-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) —— ही संशोधन प्रक्रियेची अंतिम पायरी आहे.

अ) तथ्य संकलन	ब) तथ्य विश्लेषण
क) अहवाल लेखन	ड) समस्या विधान
- 2) प्राथमिक स्रोतांची माध्यमे कोणती आहेत?

अ) प्रत्यक्ष निरीक्षण	ब) प्रश्नावली
क) मुलाखत	ड) वरील सर्व
- 3) परीक्षण केल्या जाणाऱ्या विचारांना गृहितकृत्ये असे —— म्हणतात.

अ) पी. बी. यंग	ब) एमोरी एस. बोगार्ड
क) गुडे आणि हॉट	ड) जी. ए. लुंडबर्ग
- 4) संशोधन म्हणजे ——

अ) पुन्हा पुन्हा शोध घेणे	ब) कोणत्याही समस्येचा उपाय शोधणे
क) वैज्ञानिक पद्धतीने कोणत्याही समस्येचे सत्य शोधणे	ड) यापैकी नाही.
- 5) संशोधन या शब्दाची उत्पत्ती —— या फ्रेंच शब्दापासून झालेली आहे.

अ) रिसर्च	ब) रिसेर्च
क) रिसोर्च	ड) रिसेरच
- 6) कोणत्याही संशोधनाची सखोलता कशी तपासणार?

अ) संशोधनाचा कालावधी	ब) संशोधनाची उद्दिष्टये
क) संशोधनाचा एकूण खर्च	ड) संशोधनाचे शिर्षक
- 7) आदर्श गृहितकृत्यांची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?

अ) स्पष्टता	ब) विशिष्टता
क) अनुभवजन्यता	ड) वरील सर्व
- 8) खालीलपैकी कोणती तथ्य संकलनाची पद्धत नाही?

अ) असंचरित मुलाखत	ब) संशोधन प्रश्न
क) पोस्टल सर्वेक्षण प्रश्नावली	ड) सहभागीचे निरीक्षण

- 9) तथ्य संकलन म्हणजे काय?
- अ) साहित्याच्या पुनरावलोकनाचा आढावा
 - ब) संशोधन प्रश्न व उदिष्टांचे एकत्रित संकलन
 - क) संशोधन प्रश्नाच्या अनुशंगाने तथ्य संकलन करणे
 - ड) संकलित माहितीचे संशोधन प्रश्नाच्या अनुशंगाने बाहयरेख तयार करणे.
- 10) साहित्याचे पुनरावलोकन कोणी केले पाहिजे.
- अ) तज्ज्ञ
 - ब) समन्वयक
 - क) शिक्षक
 - ड) पर्यवेक्षक
- 11) गृहितके म्हणजे काय?
- अ) परावलंबी चल
 - ब) स्वावलंबी चल
 - क) प्रयोगाद्वारे चलाचे भाकित करणे
 - ड) चलाच्या संबंधाचे भाकित करणे
- 12) — हे संशोधन अहवालाचे पहिले पान आहे.
- अ) संदर्भग्रंथ सूची
 - ब) अणुक्रमणिका
 - क) शिर्षक पान
 - ड) परिशिष्ठ
- 13) संशोधन प्रक्रियेचा मुख्य घटक काय आहेत?
- अ) प्रस्तावना, साहित्याचे पुनरावलोकन, संशोधन पद्धती, परिणाम, चर्चा आणि निष्कर्ष
 - ब) प्रस्तावना, तथ्य संकलन, तथ्य विश्लेषण, निष्कर्ष आणि शिफारशी
 - क) कार्यकारी सारांश, साहित्याचे पुनरावलोकन, तथ्य संकलन, निष्कर्ष, संदर्भग्रंथ सूची.
 - ड) संशोधन आराखडा, संशोधन तथ्य, विश्लेषण, संदर्भ
- 14) 'मेथड्स इन सोशल रिसर्च' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
- अ) केर्लिंजर
 - ब) सी. आर. कोठारी
 - क) गुड आणि हॉट
 - ड) विलिकन्सन
- 15) आदर्श अहवालाची वैशिष्ट्ये कोणती?
- अ) मुद्देसुद मांडणी
 - ब) भाषेची सुलभता
 - क) अचुकता आणि वस्तुनिष्ठता
 - ड) वरील सर्व
- 16) — हे संशोधनाच्या नैतिकतेत समाविष्ट नाही.
- अ) व्यक्तिनिष्ठता
 - ब) उद्दिष्ट्ये
 - क) अखंडता
 - ड) प्रामाणिकपणा

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- 1) संशोधनाचे महत्त्व
- 2) अहवाल लेखनाची उद्दिष्ट्ये
- 3) तथ्याचे प्रकार
- 4) आदर्श गृहितकृत्यांची वैशिष्ट्ये
- 5) तळटीपा
- 6) इंटरनेट

प्र.3	लघुत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)	16
1)	संशोधनाचे प्रकार	
2)	प्राथमिक साधने	
3)	अहवाल लेखनाच्या पायऱ्या	
4)	दुय्यम साधने	
प्र.4	संशोधन पद्धती म्हणजे काय? संशोधन पद्धतीची उद्दिष्ट्ये सांगा. किंवा संदर्भ साधनांचे अंतरंग आणि बहिरंग परीक्षण करा.	16
प्र.5	संशोधन पद्धतीचे विविध टप्पे सांगा.	16

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Research MethodologyDay & Date: Wednesday, 15-02-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.**Q.1 Choose the correct alternative.****16**

- 1) Final stage in the Research process is _____.
a) Data Collection b) Data Analysis
c) Report writing d) Problem Formulation
- 2) Which the mediums of primary sources?
a) Direct Observation b) Questionnaire
c) Interview d) All of the above
- 3) _____ says that, A hypothesis is a proposition to be tested.
a) P.B. Young b) Emori S. Bogard
c) Gude and Hot d) G.A. Lundburg
- 4) Research is _____.
a) Searching again and again
b) Finding solution to any problem
c) Working in a Scientific way to search for truth of any problem
d) None of these
- 5) The world research is derived from the French word _____.
a) Reserch b) Recerch
c) Resource d) Riserch
- 6) How to judge the depth of any research?
a) by research duration
b) By research objectives
c) By total expenditure on research
d) By research title
- 7) Which of the characteristics of a good Hypothesis?
a) Clarity b) Specificability
c) Empirical d) All of the above
- 8) Which of the following is not a data collection Method?
a) Unstructured interviewing b) Research questions
c) Postal survey questionnaires d) Participant observation
- 9) What is data collection?
a) Reviewing the literature review.
b) Collecting the research question and objectives together.
c) Gathering the information (data) which will help you address your research question.
d) Outling how you will gather the information for your research questions.

- 10) Who should write a literature review?
a) Scholar b) Co-Ordinator
c) Teacher d) Supervisor
- 11) What is an hypothesis?
a) A dependent Variable
b) An independent Variable
c) An experiment that tests certain predictions
d) Prediction of relationship between certain variable.
- 12) The first page of the research report is _____.
a) Bibliography b) Index
c) Title page d) Appendix
- 13) What are the core elements of a Research process?
a) Introduction, Literature Review, Research Methodology, Results, Discussions and conclusions.
b) Introduction, Data Collection, Data Analysis, Conclusions and Recommendations.
c) Executive Summary, Literature Review, Data gatherers conclusions, Bibliography.
d) Research plan, Research Data, Analysis, Reference.
- 14) Who was the author of the book named, 'Methods in Social Research'?
a) Kerlinger b) C.R. Kothari
c) Good and Hot d) Wilkinson
- 15) Which of the essentials of Ideal Report?
a) Pointed Presentation b) Simplicity of Language
c) Accuracy and objectivity d) All of the above
- 16) Research ethics do not include _____.
a) Subjectivity b) Objectivity
c) Integrity d) Honesty

Q.2 Write a short answer (Any Four)

16

- a) Significance of Research
- b) Objective of Report writing
- c) Types of Data
- d) Characteristics of Ideal Hypothesis
- e) Foot Notes
- f) Internet

Q.3 Write Short Answers (Any Two)

16

- a) Types of Research
- b) Primary Sources
- c) Steps of Report writing
- d) Secondary Sources

Q.4 What is Research Methodology? Explain the Objectives of Research Methodology.

16

OR

Explain the internal and External Criticism of Sources.

Q.5 Explain the steps of Research Methodology.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Women in Indian History

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवङ्ग रिकाम्या जागा भरा.**16**

- 1) 'फेमिनिझम' हा मूळ शब्द —— भाषेतील आहे.

अ) रोमन	ब) ग्रीक
क) लॅटिन	ड) इंग्रजी
- 2) हुमायुनामा हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.

अ) गुलबदन बेगम	ब) माहम अनंधा
क) नूरजहान	ड) रोशनआरा
- 3) 'स्त्रीत्वाचा गुन्हा' हा ग्रंथ —— यांनी लिहिला.

अ) बेट्टी फ्रेडन	ब) सेलेमा जेम्स
क) सिमोन-द-बुवा	ड) जोसेफाईन
- 4) इस्लाम धर्माचा संस्थापक होय.

अ) रजिया सुलताना	ब) महम्मद रसूल
क) महम्मद पैगंबर	ड) उम्मा सलमा
- 5) सती बंदीचा कायदा —— साली पास झाला.

अ) 1829	ब) 1856
क) 1929	ड) 1961
- 6) 'थेरीगाथा' हे साहित्य —— धर्माशी निगडीत आहे.

अ) जैन	ब) बौद्ध
क) पारशी	ड) वैदिक
- 7) —— हे नाटक कालिदासाने लिहिले नाही.

अ) रघुवंशम	ब) दशकुमारचरित
क) शाकुंतल	ड) मेघदृत
- 8) 'द-सेकण्ड सेक्स' हा ग्रंथ यांनी लिहिला.

अ) बेट्टी फ्रेडन	ब) सेलेमा जेम्स
क) सिमोन-द-बुवा	ड) जोसेफाईन
- 9) काळी हि व्यक्ती —— धर्माशी संबंधित आहे.

अ) इस्लाम	ब) बौद्ध
क) शीख	ड) वैदिक

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहापैकी कोणतेही चार)

16

- 1) खिश्चन धर्मातील स्त्रियांची स्थिती सांगा.
 - 2) सती पद्दतीविषयी थोडक्यात माहिती सांगा.
 - 3) स्त्रीवादाची व्याख्या व स्वरूप सांगा.
 - 4) स्मृती ग्रंथाविषयी माहिती द्या.
 - 5) गुप्तकालीन स्त्री साहित्याची साधने सांगा.
 - 6) मुघलकालीन स्त्री संदर्भ साधने लिहा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (चारपैकी कोणतेही दोन)

16

- 1) हिंदू धर्म आणि स्त्री धर्म यावर चर्चा करा.
 - 2) आदिवासी स्त्रियांची सद्यस्थिती स्पष्ट करा.
 - 3) जैन धर्माचा स्त्री विषयक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
 - 4) स्त्रीवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.(दोनपैकी कोणताही एक)

16

वैदिक धर्मातील स्त्रियांच्या स्थितीविषयी चर्चा करा.

किंवा

मध्ययगीन काळातील स्त्री अभ्यासाच्या संदर्भ साधनांचा आढावा घ्या.

प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.(दीर्घोत्तरी)

16

स्वातंत्र्योत्तर भारतातील स्त्रीयांचा दर्जा स्पष्ट करा

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Women in Indian History

Day & Date: Thursday, 16-02-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative.**16**

- 1) Feminism word is origin in _____ Language.

a) Roman	b) Greek
c) Latin	d) English
- 2) Humayunnama was written by _____.

a) Gulbadan	b) Maham Angha
c) Noorjahan	d) Roshanara
- 3) The 'Feminism Mistake' was written by _____.

a) Betty friedan	b) Selema James
c) Simone de Beauviov	d) Josefain
- 4) _____ Was the founder of Islam religion.

a) Raziya Sultana	b) Mohommad Rasul
c) Mohommad Paigambar	d) Umma Salama
- 5) The Sati Prohibition Act was passed in _____.

a) 1829	b) 1856
c) 1929	d) 1961
- 6) Therigatha literature is related to _____ religion.

a) Jain	b) Bauddha
c) Parshi	d) Vedic
- 7) _____ Drama was not written by Kalidas.

a) Dashkumar charitra	b) Raghuvansham
c) Shakuntal	d) Meghdut
- 8) 'The Second Sex' was written by _____.

a) Betty friedan	b) Selema James
c) Simone de Beauviov	d) Josefain
- 9) Kaazi a person who belongs to _____ religion.

a) Islam	b) Bauddha
c) Sikkha	d) Vedic
- 10) 'Stridhan' was known as _____ in medieval period.

a) Potagi	b) Bandagi
c) Mehantana	d) Mehar
- 11) The 'Langar' concept is related to _____ religion.

a) Shikha	b) Hindu
c) Islam	d) Jain

- 12) _____ was known as first lady ruler in sultant period in India.
 a) Noorjahan b) Razia Sultana
 c) Mumtaj Begam d) Maham Anglia
- 13) 'Hadis' Book is related to _____ religion.
 a) Shikha b) Hindu
 c) Jain d) Islam
- 14) Following _____ source was ere'. source.
 a) Tamrapat b) Inscription
 c) Interview d) Book
- 15) Dowry prohibition Act was been enacted in AD _____.
 a) 1885 b) 1904
 c) 1905 d) 1961
- 16) There were _____ types of Marriage in Vedic Period.
 a) 5 b) 6
 c) 7 d) 8

Q.2 Write a short answer. (Any Four out of Six)

16

- 1) Explain Women Condition in Christen religion.
- 2) State brief information on Sati System.
- 3) State the definition and nature of feminism.
- 4) Give information about Smruti Granthas.
- 5) State the Women sources in Gupta period.
- 6) Write the women sources in Mughal Period.

Q.3 Answer the following question (Any Two out of Four)

16

- 1) Discuss the Women and Hindu Religion.
- 2) Explain the current Tribal Women's Status.
- 3) Explain the feminist view of Jainism.
- 4) Explain the feminist theories.

Q.4 Answer the following question in detail (any One out of Two)

16

Discuss on Women's condition in Vedic Period.

OR

Trace the Medieval sources for the study of Indian women.

Q.5 Answer the following question in detail

16

Explain the status of women's in Post-Independence of India.

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov -2022
The Thoughts of Mahatma Phule And Dr. Babasaheb Ambedkar
(Mahatma Phule)

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) बोर्ड ऑफ एज्युकेशनची स्थापना —— साली करण्यात आली.
 अ) 1844 ब) 1845
 क) 1839 ढ) 1840
- 2) —— हे 'द बॉम्बे नेटिव्ह एज्युकेशन अँन्ड स्कूल बुक सोसायटी' चे अध्यक्ष होते.
 अ) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब) एलिफन्स्टन
 क) राजाराम मोहन रॉय ढ) महात्मा फुले
- 3) —— साली सत्यशोधक समाजाची स्थापना झाली.
 अ) 25 सप्टेंबर 1873 ब) 23 सप्टेंबर 1873
 क) 21 सप्टेंबर 1871 ढ) 24 सप्टेंबर 1873
- 4) —— यांनी 'राईट्स ऑफ मॅन' हा ग्रंथ लिहिला.
 अ) महात्मा फुले ब) थॉमस पेन
 क) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ढ) ग्रामची
- 5) महात्मा फुले यांच्या सामाजिक विचारांचा केंद्रबिंदु कोणता होता?
 अ) मानवाचे नैसर्गिक अधिकार ब) धार्मिक हक्क
 क) सामाजिक हक्क ढ) कायदेशीर हक्क
- 6) 'शेतकऱ्याचा असूड' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 अ) शरद जोशी ब) महात्मा फुले
 क) गोविंद पानसरे ढ) नरेंद्र दाभोळकर
- 7) —— या ग्रंथात महात्मा फुले यांनी शेती सुधारणे विषयी चर्चा केली आहे.
 अ) गुलामगिरी ब) ब्राह्मणाचे कसब
 क) शेतकऱ्याचा असूड ढ) सार्वजनिक सत्यधर्म
- 8) —— हा महात्मा फुले यांचा अप्रकाशित ग्रंथ आहे.
 अ) गुलामगिरी ब) अस्पृश्यांची कैफियत
 क) सार्वजनिक सत्यधर्म ढ) सत्सार

- 9) नारायण लोखंडे यांच्या सोबत स्थापन केलेली भारतातील पहिली कामगार संघटना कोणती?
- अ) औद्योगिक परिषद
 - ब) मिल हॅड असोसियशन सोसायटी
 - क) मिल हॅड फेडरेशन ऑफ इंडिया
 - ड) इंडस्ट्रीयल असोसियशन
- 10) महात्मा फुले यांनी कोणत्या समाजाची स्थापना केली?
- अ) आर्यसमाज
 - ब) ब्राह्मोसमाज
 - क) सत्यशोधक समाज
 - ड) वैदिक समाज
- 11) हंटर आयोगापुढे साक्ष कोणी दिली?
- अ) महात्मा गांधी
 - ब) महात्मा फुले
 - क) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - ड) रानडे
- 12) —— हा महात्मा फुले यांच्या चिंतनाचा गाभा आहे.
- अ) बहुजन समाजाच्या गुलामगिरीचा शोध
 - ब) राजकीय हक्क
 - क) मानवी हक्क
 - ड) धार्मिक हक्क
- 13) —— यांना महाराष्ट्राचे मार्टिन ल्यूथर किंग म्हणतात.
- अ) नेल्सन मंडेला
 - ब) महात्मा गांधी
 - क) लोकहितवादी
 - ड) महात्मा फुले
- 14) 'शेतकऱ्यांचा आसूड' हा ग्रंथ केव्हा लिहिला?
- अ) 1882
 - ब) 1888
 - क) 1885
 - ड) 1889
- 15) आपल्या विचारांचा प्रचार व प्रसार करण्यासाठी महात्मा फुले यांनी कोणते वृत्तपत्र सुरु केले?
- अ) दिनबंधू
 - ब) दिनमित्र
 - क) ज्ञान प्रकाश
 - ड) सत्यशोधक
- 16) महात्मा फुले यांना भारतातील 19 व्या शतकातील उल्लेखनीय —— म्हणून ओळखले जाते.
- अ) शास्त्रज्ञ
 - ब) अर्थतज्ञ
 - क) राजकारणी
 - ड) समाजसुधारक

प्र.2 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) एलिफन्टन
- ब) बोर्ड ऑफ एज्युकेशन
- क) सत्यशोधक समाजाचा उद्देश
- ड) सांस्कृतिक शोषण
- इ) अस्पृश्यता
- ई) ब्रिटिशकालीन नवीन आर्थिक धोरण

प्र.3	खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)	16
अ)	झिरपण्याचा सिधांत	
ब)	19 व्या शतकाच्या सुरुवातीची धार्मिक परिस्थिती	
क)	महात्मा फुलेंचे वाडमयीन कार्य	
ड)	ब्रिटिशाचे धोरण व धार्मिक परिणाम	
प्र.4	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	16
	महात्मा फुले यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.	
	किंवा	
	महात्मा फुले यांनी अस्पृश्य व स्त्रियांसाठी केलेल्या कार्याचे परीक्षण करा.	
प्र.5	महात्मा फुले यांच्या सामाजिक विचारांचा आढावा घ्या.	16

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - III) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov -2022
The Thoughts of Mahatma Phule And Dr. Babasaheb Ambedkar
(Mahatma Phule)

Day & Date: Thursday, 16-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 1) Board of education is established in _____.
 a) 1844 b) 1845
 c) 1839 d) 1840
- 2) _____ was the President of the Bombay Native education and School Book Society.
 a) Dr. Babasaheb Ambedkar b) Elphinstone
 c) Rajaram Mohan Roy d) Mahatma Phule
- 3) Satyashodhak Samaj established in _____.
 a) 25 September 1873 b) 23 September 1873
 c) 21 September 1871 d) 24 September 1873
- 4) _____ wrote a book 'Rights of Man'.
 a) Mahatma Phule b) Thomas Pen
 c) Dr. Babasaheb Ambedkar d) Gramchi
- 5) What was the centre of the social thoughts of Mahatma Phule?
 a) The Natural Rights of Man b) Religious Rights
 c) Social Thoughts d) Legal Rights
- 6) Who wrote a book 'Shetkaryancha Asud'?
 a) Sharad Joshi b) Mahatma Phule
 c) Govind Pansare d) Narendra Dabholkar
- 7) _____ book of Mahatma Phule discussed the reforms of Agriculture.
 a) Gulamgiri b) Brahamananche Kasab
 c) Shetkaryancha Asud d) Sarvajanik Satyadharma
- 8) _____ unpublished work of Mahatma Phule.
 a) Gulamgiri b) Asprushyanchi Kaiphiyat
 c) Sarvajanik Satyadharma d) Satsar
- 9) Which was the first Indian Labour organization established with Narayan Lokhande?
 a) Industrial Conference b) Mil Hand Association Society
 c) Mil Hand Federation of India d) Industrial Association
- 10) Mahatma Phule was founder of _____ Samaj.
 a) Arya Samaj b) Bramho Samaj
 c) Satyashodhak Samaj d) Vedic Samaj

- 11)** Who appeared before the hunter commission?
a) Mahatma Gandhi b) Mahatma Phule
c) Dr. Babasaheb Ambedkar d) Ranade
- 12)** _____ was the core part of Mahatma Phule's thinking of history.
a) The discovery of Slavery of Bahujan Samaj
b) Political Rights
c) Human Rights
d) Religious Rights
- 13)** _____ was the Martin Luther King of Maharashtra.
a) Nelson Mandela b) Mahatma Gandhi
c) Lokhitwadi d) Mahatma Phule
- 14)** When was wrote a book 'Shetkaryancha Asud'?
a) 1882 b) 1888
c) 1885 d) 1889
- 15)** Which Newspaper started by Mahatma Phule to spread his ideology?
a) Dinbandhu b) Dinmitra
c) Dyanprakash d) Satyashodhak
- 16)** Mahatma Phule was one of the prominent _____ of the 19th Century India.
a) Scientists b) Economists
c) Politicians d) Social reformers

Q.2 Answer the following questions. (Any Four)

16

- a) Elphinstone
- b) Board of Education
- c) Objectives of Satyashodhak Samaj
- d) Cultural Exploitation
- e) Untouchability
- f) New Economic Policy in British

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)

16

- a) Theory of Filteration
- b) Religious condition at the eve of 19th Century.
- c) Literary work of Mahatma Phule.
- d) Economic impact of British Policies.

Q.4 Attempt any one of the following questions.

16

Explain the Economical thoughts of Mahatma Phule.

OR

examine the work done by Mahatma Phule for untouchables and women.

Q.5 Describe the social thoughts of Mahatma Phule.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

**M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Maratha History (1600 A.D. – 1818 A.D.) (Social and Cultural)**

Day & Date: Monday, 20-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.**16**

- 1) 'केकावली' चे लिखाण ——नी केले.

अ) मुक्तेश्वर	ब) कवी नरेंद्र
क) वमन पंडीत	ड) मोरोपंत
- 2) 'महारठठ' या शब्दाचे ——रूप म्हणजे महाराष्ट्र होय.

अ) पाली	ब) अर्धमागधी
क) संस्कृत	ड) फारसी
- 3) —— हा मराठीतील आद्य ग्रंथ होय.

अ) लीळाचरित्र	ब) ज्ञानेश्वरी
क) विवेकसिंधु	ड) यापैकी नाही
- 4) कृष्णाजी अनंत सभासद यांनी —— बखर लिहिली.

अ) 91 कलमी	ब) सभासद
क) चिटणीस	ड) आज्ञापत्र
- 5) मराठाकालीन समाजव्यवस्था —— वर्णात विभागलेली होती.

अ) एक	ब) दोन
क) तीन	ड) चार
- 6) मराठाकालीन समाजात बलुतेदार हे —— म्हणूनही ओळखले जात होते.

अ) जहागीरदार	ब) वतनदार
क) कारू	ड) जमीनदार
- 7) मराठा कालखंडात —— हा परगण्याचा प्रमुख वतनदार होता.

अ) पाटील	ब) कुलकर्णी
क) मिरासदार	ड) देशमुख
- 8) डॉ. डी. आर. बानाजी यांनी —— ग्रंथात पेशवेकाळातील गुलामगिरीचे वर्णन केलेले आहे.

अ) राईज ऑफ मराठा पॉवर	ब) स्लेवरी इन ब्रिटिश इंडिया
क) स्लेवरी इन मराठा पिरेड	ड) यापैकी नाही
- 9) 'फीर्दीसीया' सूफी संप्रदायाची स्थापना —— यांनी केली.

अ) अहमद-अल-यश्चिंच	ब) मैईनुद्दीन चिस्ती
क) सैफुद्दीन बाखर्जी	ड) अब्दुल कादिर

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) मराठेकालीन बखर वाडमयाची माहिती लिहा.
 - 2) मराठी भाषेची वैशिष्ट्ये सांगा.
 - 3) मराठेकालीन बलुतेदार पद्धतीची माहिती लिहा.
 - 4) सूफी सांप्रदायाची माहिती घ्या.
 - 5) मराठेकालीन गुलामगिरी विषयी माहिती लिहा.
 - 6) मराठेकालीन संगीतकलेची माहिती घ्या.

प्र.३ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) मराठी भाषेचा उगम व विकास माहिती लिहा.
 - 2) मराठेकालीन जातीव्यवस्थेची माहिती द्या.
 - 3) महाराष्ट्र धर्म संकल्पना स्पष्ट करा.
 - 4) मराठेकालीन चित्रकलेची माहिती द्या.

प्र.४ मराठेकालीन स्त्रीजीवनाचे वर्णन करा.

16

किंवा

मराहेकालीन स्थापत्यकलेची माहिती लिहा

प्र ५ महाराष्ट्रातील संतांचे कार्य स्पष्ट करा

16

Seat No.	
-----------------	--

**M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Maratha History (1600 A.D. – 1818 A.D.) (Social and Cultural)**

Day & Date: Monday, 20-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 1) _____ wrote 'Kekavali' book.
 - a) Mukteshwar
 - b) Poet Narendra
 - c) Vaman Pandit
 - d) Moropant
- 2) 'Maharashtra is the _____ form of the word 'Maharattha'.
 - a) Pali
 - b) Ardhamagadhi
 - c) Sanskrit
 - d) Persian
- 3) _____ is the first book in Marathi.
 - a) Lilacharitra
 - b) Dnyaneshwari
 - c) Viveksindhu
 - d) None of these
- 4) Krishnaji Anant Sabhasad wrote _____ Bakhar.
 - a) 91 Kalami
 - b) Sabhasad
 - c) Chitanis
 - d) Adnyapatra
- 5) The Maratha society was divided into _____ characters/warn.
 - a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Four
- 6) In the Maratha society, Balutedar was also known as _____.
 - a) Jahagirdar
 - b) Vatandar
 - c) Karu
 - d) Zamindar
- 7) During the Maratha period _____ was the chief vatandar of the pargana.
 - a) Patil
 - b) Kulkarni
 - c) Mirasdar
 - d) Deshmukh
- 8) Dr. D.R. Banaji describes slavery during peshwa period in the book of _____.
 - a) Rise of Maratha Power
 - b) Slavery in British India
 - c) Slavery in Maratha Parade
 - d) None of these
- 9) 'Firdausia' Sufi cult was founded by _____.
 - a) Ahmed-al-Yashchi
 - b) Mainuddin Chisti
 - c) Saifuddin Bakharji
 - d) Abdul kadir
- 10) Mysticism is the sailent feature of _____ cult.
 - a) Sufi
 - b) Mahanubhav
 - c) Warkari
 - d) None of these
- 11) 'The Sanskrit language deve I was uneducated walk from what?' This statement was made by _____.
 - a) Sant Tukaram
 - b) Sant Namdev
 - c) Sant Dnyaneshwar
 - d) Sant Eknath

- 12)** Saint Dnyaneshwar stated the worldview from _____.
 a) Amritanubhav b) Bhagavad Gita
 c) Pasaydan d) Chatushloki Bhagwat
- 13)** Peshwa _____ built Shaniwarwada in Pune.
 a) First Madhavrao b) Sawai Madhavrao
 c) Second Bajirao d) First Bajirao
- 14)** Katkari society used _____ dance to please to the deities.
 a) Spider Dance b) Flag Dance/Zenda
 c) Gaja Dance d) Zanj Dance
- 15)** Samadhi of Chhatrapati Rajaram Maharaj is on _____ fort.
 a) Pratapgad b) Raigad
 c) Sinhagad d) Visapur
- 16)** _____ is a popular dance from in Maharashtra.
 a) Classical Dance b) Flag/Zenda Dance
 c) Lavani Dance d) None of these

Q.2 Write answers to any four of the following questions.

16

- 1) Write information about Bakhar Litereture of Marathi Period.
- 2) Tell the features of Marathi language.
- 3) Write information about Balutedar system of Maratha period.
- 4) Give the Information of Sufi cult.
- 5) Write information about slavery during the Maratha period.
- 6) Give information about musical art of Marathi period.

Q.3 Write answers to any two of the following questions.

16

- 1) Write information about the origin and development of Marathi language.
- 2) Give information about caste system in Maratha period.
- 3) Explain the concept of Maharashtra Dharma.
- 4) Give information about painting during Maratha period.

Q.4 Describe the Women's life of the Maratha period.

16

OR

Write information about Maratha architecture.

Q.5 Explain the work of saints in Maharashtra.

16

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Modern Maharashtra (1818 A.D. – 1990 A.D.)

Day & Date: Tuesday, 21-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

- 1) 1 मे हा दिवस काय म्हणून साजरा केला जातो?

अ) महाराष्ट्र दिन	ब) क्रांती दिन
क) लोकशाही दिन	ड) महिला दिन
- 2) 1946 च्या बेळगाव साहित्य सम्मेलनातील महत्वाचा ठराव कोणता?

अ) कामगार प्रश्न	ब) आदिवासी प्रश्न
क) संयुक्त महाराष्ट्राचा ठराव	ड) स्त्री मुक्ती
- 3) जे. व्ही. पी. समिती कोणत्या संदर्भात नेमली?

अ) भाषावार प्रांतरचना समस्या	ब) कामगार प्रश्न
क) दलित प्रश्न	ड) स्त्रीयांचे प्रश्न
- 4) राज्य पुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते?

अ) पंडित नेहरू	ब) सरदार पटेल
क) न्या. फजल अली	ड) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
- 5) महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था कशाशी निगडीत आहे?

अ) शेती	ब) व्यापार
क) उद्योगांदे	ड) कर
- 6) मुंबई इलाख्याचा पहिला गव्हर्नर जनरल कोण?

अ) लॉर्ड एल्फिन्स्टन	ब) लॉर्ड वेलस्ली
क) लॉर्ड डलहौसी	ड) लॉर्ड कर्झन
- 7) महाराष्ट्रात ब्रिटीशांचा अंमल केंव्हा सुरु झाला?

अ) 1757	ब) 1857
क) 1818	ड) 1918
- 8) कंपनी सरकारच्या काळात कोणती पिके घेण्यावर भर होता?

अ) कडधान्ये	ब) नगदी पिके
क) पारंपारिक पिके	ड) रब्बी पिके
- 9) नगदी पिके म्हणजे काय?

अ) रोख पैसा मिळतो	ब) पैसे उशीर मिळतो
क) पैसा टिकत नाही	ड) पैसा मिळत नाही
- 10) देशातील पहिला सहकारी साखर कारखाना कोठे सुरु झाला?

अ) मुंबई	ब) अहमदनगर
क) नागपूर	ड) चंद्रपूर

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे दया. (कोणतेही चार)

16

- 1) दार कमिशन बाबत थोडक्यात माहिती द्या.
 - 2) कृषी उत्पादकता वाढविण्याच्या उपाययोजना सांगा.
 - 3) नागपूर कराराबाबत थोडक्यात माहिती द्या.
 - 4) महाराष्ट्रातील शेती विकासासाठीचे शासकीय कार्यक्रम सांगा.
 - 5) महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीची उद्दिष्ट्ये सांगा.
 - 6) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे (MIDC) कार्य सांगा.

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे दया. (कोणतेही दोन)

16

- 1) राज्य पुनर्रचना आयोगाच्या शिफारशी सांगा.
 - 2) यशवंतराव चव्हाण यांचे कार्य सांगा.
 - 3) महाराष्ट्रातील सहकार वळवळीचा विकास सांगा.
 - 4) महाराष्ट्रातील लघउद्योगाची थोडक्यात माहिती दया.

प्र.4 खालील प्रश्नाची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

16

महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीचे मत्युमापन करा

किंवा

महाराष्ट्रातील प्रमुख औद्योगिक संस्था सांगा-

प ५ रवालील पश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा

16

स्वातंत्र्योत्तर महाराष्ट्राचा शैक्षणिक विकास संग्रह.

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Modern Maharashtra (1818 A.D. – 1990 A.D.)

Day & Date: Tuesday, 21-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative:

16

Q.2 Give the Short answers (Any 4)

16

- 1)** Give brief information about door commission.
 - 2)** Outline measures to increase agricultural productivity.
 - 3)** Give brief information about Nagpur Agreement.
 - 4)** State the government programs for agricultural development in Maharashtra.
 - 5)** State the objectives of the co-operative movement in Maharashtra.
 - 6)** State the work of Maharashtra Industrial Development Corporation.

Q.3 Answer the following Questions (Any 2)

16

- Ques. 1. Answer the following questions (Any 2)**

 - 1) State the recommendations of the State Restructuring Commission.**
 - 2) Explain the work of Yashwantrao Chavan.**
 - 3) Explain the development of co-operative movement in Maharashtra.**
 - 4) Give the brief overview of small scale industries in Maharashtra.**

Q.4 Give the detail answers to the following questions. (Any 1)

16

- 1) Evaluate the co-operative movement in Maharashtra.
 - 2) Name the major industrial organizations in Maharashtra.

Q.5 Give the detail answers to the following question.

16

- 1) Describe the educational development of post -independence Maharashtra.**

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Women In Indian History

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

16

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) भारतीय महिला संघटनेचे कार्य सांगा.
 - 2) इ.स. 1920 मधील असहकार चळवळीतील स्त्रियांचा सहभाग सांगा.
 - 3) मुघल काळातील स्त्री साहित्याची माहिती द्या.
 - 4) भारतीय राजकीय पक्ष्यातील महिला संघटनेचे प्रकार सांगा.
 - 5) स्वातंत्र्योत्तर स्त्रियांच्या मालमत्ता हक्काविषयी माहिती द्या.
 - 6) संसदेतील स्त्रियांच्या सहभागाची माहिती द्या.

प्र.3 खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) स्त्रियांचे शेतीमधील योगदान स्पष्ट करा.
 - 2) वसाहत कालीन उद्योगातील स्त्रियांच्या कार्याची चर्चा करा.
 - 3) स्वातंत्र्योत्तर काळातील स्त्रियांच्या संघटनेविषयी चर्चा करा.
 - 4) मुघलकालीन स्त्री शिक्षण स्पष्ट करा.

- प्र.4** स्त्रियांचा विविध व्यवसायातील सहभाग याबाबत चर्चा करा. 16
किंवा
वैद्याकीय आणि कामगार चळवळीतील स्त्रियांचे योगदान स्पष्ट करा.
- प्र.5** स्वातंत्र्योत्तर काळातील स्त्रीवाद चळवळ स्पष्ट करा. 16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
Women In Indian History

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 1) Usha Dange was belonging to _____ party who Guide the women worker Organization.
a) BJP b) Shivsena
c) Communist d) Vanchit Bahujan Aghadi

2) 'All India Trade Union' Established in _____
a) 1923 b) 1922
c) 1921 d) 1920

3) Equal work, equal wages act passed in _____
a) 1956 b) 1961
c) 1970 d) 1975

4) _____ was started 'Homrule Movement'
a) Sarojini Naidu b) Bhikaji Kama
c) Indira Gandhi d) Dr. Anil Bezant

5) _____ was the first female president of UNO.
a) Dr. Anil Bezant b) Vijayalaxmi Pandit
c) Indira Gandhi d) Sarojini Naidu

6) 'Women in Modern India' edited by _____
a) Kamladevi b) Bina Das
c) Evhlin Gej and Mithan Choksi d) Kalpana Datta

7) _____ was the first Indian astronaut.
a) Kalpana Datta b) Rajshri Pande
c) Yashoda Ranade d) Kalpana Chavla

8) _____ was not participated in 'Quit India Movement'.
a) Usha Mehta b) Aruna Asaf Ali
c) Dr. Ani Bezant d) Sucheta Kruplani

9) _____ Hoisted the flag of India in 1909 in the city Stutguard in Germany.
a) Meera Ben b) Nanibali Devi
c) Bhikaji Kama d) Shanti Ghosh

10) 'Indian women federation' has established in 1954 at _____
a) Kolkata b) Delhi
c) Dhaka d) Bihar

11) _____ was established 'All India Women Congress' under the Congress party in 1975.
a) Sonia Gandhi b) Priyanka Gandhi
c) Indira Gandhi d) Sarojini Naidu

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- 1) State the work of Women Indian Association.
 - 2) State the women participation Non-cooperation Movement in India 1920.
 - 3) Inform about the woman literature in Mughal Era.
 - 4) State the type of political women's organization in India.
 - 5) State the Property Rights of women after Independence.
 - 6) Give the information about participation of women in parliament.

Q.3 Write answers to any two of the following questions.

16

- 1) Explain the Contribution of women in Agriculture.
 - 2) Discuss the women works in colonial period industry.
 - 3) Discuss the Women's organization in Post-Independence.
 - 4) Explain the education of women in Mughal period.

Q.4 Discuss the participation of women in various professions.

16

OR

Explain the contribution of women working medical and labour sector.

Q.5 Explain the feminist movement in the post-independence.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
The Thoughts of Mahatma Phule and Dr. Babasaheb Ambedkar
(Dr. Babasaheb Ambedkar)

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सुचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडुन रिकाम्या जागा भरा.

16

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) महाडचा सत्याग्रह
 - 2) स्वतंत्र मजूर पक्ष
 - 3) हिंदू विवाह कायदा
 - 4) जाती व्यवस्था
 - 5) बहिस्कृत हितकरणी सभा
 - 6) प्रबुध्द भारत

प्र.३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

16

- ब्रिटेशांचे शिक्षणविषयक धोरण
 - हिंदू कोड बील
 - डॉ. आंबेडकरांचे वर्णव्यवस्थेसंबंधी विचार
 - डॉ. आंबेडकरांचे आर्थिक विचार

प्र.४ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा इतिहासलेखन विषयक दृष्टीकोन सांगा.
किंवा

16

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक कार्य सांगा.

प्र.5 डॉ. बाबासाहेब अंबेडकरांच्या शैक्षणिक कार्याचा आढावा घ्या.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
The Thoughts of Mahatma Phule and Dr. Babasaheb Ambedkar
(Dr. Babasaheb Ambedkar)

Day & Date: Wednesday, 22-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

Q.2 Write short answers. (Any Four)

16

- 1) Satyagraha of Mahatma Gandhi
 - 2) Independent Labour Party
 - 3) Hindi Marriage Act
 - 4) Caste system
 - 5) Bahiskhkrut Hitkarani Sabha
 - 6) Puabuddha Bharat

Q.3 Write short notes. (Any Two)

16

- 1) Education Policies of British**
 - 2) Hindu code bill**
 - 3) Dr. Ambedkar's thoughts on Varna System**
 - 4) Dr. Ambedkar's thoughts on Economic policy**

Q.4 Explain the Dr. Babasaheb Ambedkar's views on Historiography

16

OR

Explain the social work of Dr. Babasaheb Ambedkar.

Q.5 Take a account of Dr. Babasaheb Ambedkar's Education Work.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of India (1858 A. D. - 1964 A. D.)

Day & Date: Thursday, 23-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) क्रांतिकारक भगतसिंग यांच्या कार्याची माहिती सांगा.
 - 2) दांडी यात्रेविषयी माहिती सांगा
 - 3) अलीगड चळवळ का सुरु झाली?
 - 4) माउंटबॅटन योजनेची माहिती सांगा.
 - 5) पहिल्या पंचवार्षिक योजनेची वैशिष्ट्ये काय होती?
 - 6) स्वातंत्रोत्तर भारत देशाची कृषिविषयक धोरणाची माहिती द्या.

प्र.3 खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची विस्तृत उत्तरे लिहा.

16

- 1) असहकार चळवळीची कारणे सांगा.
 - 2) भारताच्या फाळणीच्या विविध कारणाची चर्चा करा.
 - 3) हैद्रबाद संस्थानाच्या भारतातील विलीनीकरणाची प्रक्रिया कशी झाली होती?
 - 4) पंडित नेहरू यांचे अलिप्तवादी धोरण काय होते?

प्र.4 नेताजी सुभाषचंद्रबोस यांची जीवन कार्याची माहिती लिहा.

16

किंवा

भारत आणि पाकिस्तान यांच्यातील संबंधाची चर्चा करा

प्र.5 भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History of India (1858 A. D. - 1964 A. D.)

Day & Date: Thursday, 23-02-2023

Max. Marks: 80

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Select the appropriate option from the following.

16

Q.2 Write short answers (Any Four)

16

- 1) Describe the work of the revolutionary Bhagat Singh.
 - 2) Give information about Dandi Yatra.
 - 3) Why did the Aligarh movement start?
 - 4) Explain the Mountbatten plan.
 - 5) What were the features of the first Five Year Plan?
 - 6) Inform about the agricultural policy of post-independence India.

Q.3 Write detailed answers to any two questions.

16

- Write detailed answers to any two questions:**

 - 1) State the reasons for the non-cooperation movement.
 - 2) Discuss the various reasons for the partition of India.
 - 3) How was the process of merging Hyderabad State with India done?
 - 4) What was the non-aligned policy of Pandit Nehru?

Q.4 Write information about the life and work of Netaji Subhash Chandra Bose.

16

OR

Q5 Discuss the relationship between India and Pakistan

Q.5 Write the salient features of the Indian Constitution.

16

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History OF U.S.S.R. (1917 A. D.-1977 A. D.)

Day & Date: Thursday, 23-02-2023
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाढळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) इ.स. 1920 मध्ये तुर्कस्थानात रशियाची सत्ता मजबूत करण्यास ----- यांनी मदत केली.
अ) कांगानोळिच ब) खुश्चेव्ह
क) कोसीजीन ड) ब्रेझनेव्ह

2) दुसऱ्या महायुद्धात लाल सेनेचे नेतृत्व करीत ----- यांनी जर्मनीचे आक्रमण थोपवले.
अ) कांगानोळिच ब) खुश्चेव्ह
क) कोसीजीन ड) ब्रेझनेव्ह

3) रशियात ----- यांनी उदारमतवादी धोरण स्वीकारले.
अ) कांगानोळिच ब) खुश्चेव्ह
क) ब्रेझनेव्ह ड) मोलोतोव्ह

4) रशियातील साम्यवादी पक्षाचे 18 वर्षे जनरल सेक्रेटरी ----- हे होते.
अ) कांगानोळिच ब) खुश्चेव्ह
क) कोसीजीन ड) ब्रेझनेव्ह

5) खुश्चेव्हने ----- साली चीनला भेट दिले.
अ) डिसे. 1964 ब) मार्च 1965
क) एप्रिल 1965 ड) जानेवारी 1966

6) इ.स. 1958 साली ----- हा कयुबाचा नेता होता.
अ) एम. टिटो ब) फिडेल कॅस्ट्रो
क) एम. राकोशी ड) जी. दिमित्रोव

7) इ.स. 1971 च्या भारत-पाक संघर्षात रशियाने ----- ची बाजू घेतली.
अ) बांग्लादेश ब) पाकिस्तान
क) भारत ड) या पैकी एकही नाही

8) रशिया आणि अमेरिका यांच्यात ----- देशातील क्षेपणास्त्रे संघर्षमुळे प्रचंड तणाव वाढला.
अ) चीन ब) भारत
क) व्हिएटनाम ड) कयुबा

प्र.2 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- अ) रशियातील सामुदायिक नेतृत्वाची चर्चा करा.
ब) विकेंन्द्रीकरणाचे धोरण स्पष्ट करा.
क) शास्त्रीय समाजवाद म्हणजे काय?
ड) समाजवादी पक्षातील पॉलीस ब्युरो म्हणजे काय?
इ) पाचव्या पंचवार्षिक योजनेची धोरणांची चर्चा करा.
ई) रशिया आणि व्हिएतनाम यांच्यातील परराष्ट्रीय धोरणाचे परिक्षण करा.

प्र.3 खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- अ) कोसीजीनच्या काळातील शेती प्रगतीचा आढावा घ्या.
ब) रशिया—भारत असलेल्या संबंधाची चर्चा करा.
क) सप्तवार्षिक योजनेच्या सफलतेचा आढावा घ्या.
ड) 1964 ते 1977 या काळातील रशियाच्या अवकाश संशोधनाचा आढावा घ्या.

- प्र.4** खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
रशियातील औद्योगिक प्रगतीचा आढावा घ्या
किंवा
रशियातील कामगाराचे स्थान आणि त्यांच्या समस्या यावर सटीक निबंध लिहा.
- प्र.5** रशियातील राजकीय जीवनातील कम्युनिस्ट पक्षाच्या कार्याचे टिकात्मक मूल्यमापन करा. **16**

Seat No.	
---------------------	--

Set P

M.A. (History) (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
History OF US.S.R. (1917 A. D.-1977 A. D.)

Day & Date: Thursday, 23-02-2023

Max. Marks: 70

Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

Q.2 Answer the following questions. (Any Four)

16

- a) Discuss the collective leadership in Russia.
 - b) Explain the policy of decentralization.
 - c) What is scientific socialism?
 - d) What is the politburo of Communist party?
 - e) Discuss the objective of fifth five year plan.
 - f) Examine the Foreign policy of Russia and Vietnam

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)

16

- a) Trace the Agricultural development of Russia under kosygin.
 - b) Discuss the Russia relation with India.
 - c) Review the achievement of seventh year plan.
 - d) Give an account of progress in space research during the period from 1964 - 1977

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

16

Answer the following question (Any one):
Give an account of Industrial development of Russia.

OR

Write a critique on position and problems of labour in Russia.

Q.5 Critically evaluate the role of Communist party (C.P.S.U.) in political life of Russia.

16